

TELLIJATELE

Kuhu suundub turundus?

Turunduskonverents Password 2013 näitas kätte suundi, kuidas edukamalt müüa. Vestlusringis on **PIRET MÜRK-DUBOUT** TeliSone-rast, Karl Multer SEBst ja reklaami-ekspert Olav Osolin. ▶**Password**

PANGANDUS

Bigbankilt laenab üha rohkem soomlasi

Eesti kapitalil põhineva Bigbanki juhi **KAIDO SAARE** sõnul müüvad nad juba 85 protsenti laenudest väljaspool Eestit. Suurim osa kasvust tuleb Soome turult. ▶**8**

Äripäev

Esmaspäev, 18. märts 2013
nr 53 (4710) **2,50 eurot**

↑ **EUR/USD**
1,3088

↓ **USD/EUR**
0,7656

↓ **EUR/SEK**
8,3492

↑ **NordPool**
48,99

↑ **Euribor**
0,326%

Kaitseväge soomukite hooldushankel tunnistati esimese hooga sobivaks vaid Hugo Osulale kuuluv bussifirma Sebe, isegi soomukite tootja esindaja jäi välja. ▶**4-5**

FOTOD: RAUL MEE, ANDRES HAABU

TRANSPORT

Kallase maksuideo Partsi toetust ei leia

Kui Euroopa Liidu transpordivoliniku Siim Kallase hinnangul peaks Eesti kehtestama teekasutustasu, siis majandusminister Juhan Parts on selle vastu, kuna kohalike veoettevõtete kulud kasvaks. ▶**8**

VÕLAKRIIS

Küpros saab radikaalse abipaketi

Küpros saab abipaketi, kus esimest korda pannakse euroala riigi pankroti vältimiseks kahjusid kandma hoiustajad. Pangahoiustajate maksustamine peaks riigile andma 5,8 miljardit eurot. ▶**10-11**

INVESTOR

Playtech'i aktsia rallib Londoni börsil

Londoni börsil kaubeldava Playtech'i aktsia on tänavu tõusnud ligi 50% ja jõudnud rekordtasemele. Eestlasest kaasasutaja Rain Ki-visiku osaluse väärtus küünib juba üle 64 miljoni euro. ▶**16-17**

KOLUMN

„Eestlase mentaliteedile sobivad autod ja maanteed on uhked ja majanduslikult üle jõu käivad.

Tehnikakõrgkooli professor Priit Villbach ja lektor Rene Pruunsild selgitavad, miks vaid üksikud suuremad teelõigud on korras. ▶**14**

ÄRIPÄEV 18. märts 2013

toimetaja Alo Merilo, tel 667 0182, e-post alo.merilo@aripaev.ee

TEGIJA

Mario Kalmre

tõi Eesti ekstreemspordi fännide jaoks maailmakaardile

↑ Kaks ekstreemspordihuvilist venda, Mario ja Risto Kalmre, alustasid sajandivahetusel Tartus väikese spordiüritusega, millest nüüdseks on saanud rahvusvaheline iga-aastane rulatajate ja trikurratturite suurfestival. Täna lõppev Simple Session toob Eestisse võistlejaid ja pub-

likut kümnetest riikidest, palju jälgitakse üritust ka veebi kaudu. Subkultuuriüritusest massid aru ei saa ja meedia esikaantele see ei jõua, aga selle valdkonna fännide seas on Eesti kindlalt kaardil. Loodame, et oma kolmandasse kümnendisse jõudnud vennad nii pea rula põõsasse ei viska.

REPLIIK

BMW sai iduka partneri

Saksa autohiiglane BMW sõlmis koostöölepingu Eesti tehnoloogiaarendusfirmaga, mis pakub ülemaailmselt mobiilmaksete ja arvelduste lahendust. Tänu lepingule muutus meie NOW! Innovations BMW strateegiliseks partneriks. Nutitelefonide ja -rakenduste ajastul teeb selline võimalus parandada suurel maailmaturul autojuhtide igapäevaelu ühele väikese Eesti IT-tiigrile kahtlemata ainult au.

EESTLANE ja BMW partner olla on uhke ja hää, kinnitab Üllar Jaaksoo juhitava idufirma senine edulugu.

PÄEVA FAKT

5,6%

EHK IGA KAHEKSASEURO TALLINNA KASSAST läheb kindlale ettevõtjate ringile, kes teevad pealinnaga koolide renoveerimisel ning munitsipaalmajade ehitamisel kokkulepitud koostööd veel üle 20 aasta.

AJALOO ILU

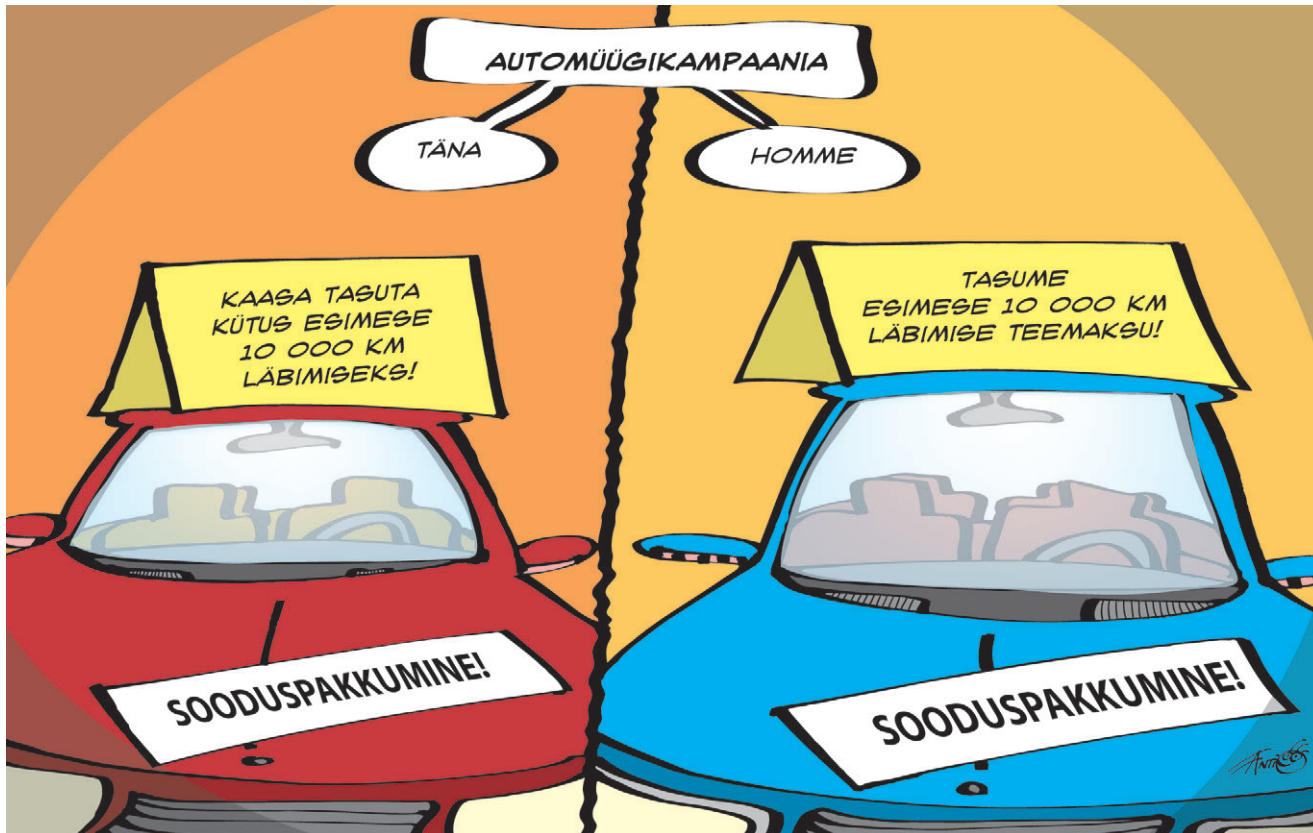
Tivoli arendus läks Arcol kahe aastaga hapuks

18 märts 2011. Arco Vara ASi tütarettevõtte Arco Investeeringud võõrandas Tivoli arendusprojekti kinnistud oma tütarettevõttele. Ühtlasi võõrandas Arco poole tütarettevõttest, Tivoli Arendus OÜst, Venemaa partnerile. Tivoli Arendus OÜ uueks 50%-lise osaluse omanikuks sai International Invest Project OÜ, mille 80%-line omanik ja ühtlasi Grove Investi nõukogu esimees on Venemaa kodanik Natalia Levina. **Hetkeseis.** International Invest Project ütles sel kuul üles Arco Investeeringute ASile kuuluva Tivoli Arenduse laenulepingud. Tivoli Arendusel paluti tasuta kõik laenulepingust tulenevad võlgnevused, üle 8 mln euro. Tivoli Arendusele saatis laenulepingu ülesütlemise teatise ka Swedbank.

HOMME

Kuidas Bauhof oma laos ohutuse eest hoolt kannab?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Aus teemaks tagab paremad teed kui aktsiisi keerutamine

Äripäev toetab põhimõtet, et Eesti teede rajamise ja korralduse eest peaksid tasuma eelkõige teede kasutajad ise.

See peaks juba lähemas tulevikus toimuma rohkem teemaksude ja vähem aktsiisimaksu kaudu.

Euroopa Liidus maksustab juba 23 riiki ühel või teisel määral teede kasutamist ning Eesti on seda mitte tehes jäänud üsna unikaalseks erandiks. Lisaks sellele liigub enamikus Euroopa riikides ka üldine maksupoliitika täiesti loomupäraselt tarbimise otsemaksustamise suunas.

Tasuta teid pole olemas. Euroopa Komisjoni transpordivolinik Siim Kallas on õigesti märkinud, et Eesti ei saa enam kaua jätkata tasuta teede poliitikat. Teede kasutamise maksustamine on majanduslikus mõttes mõistlik, sest kütuste tarbimine väheneb pidevalt nii sise- ja välismaa liikumise efektiivsuse kasvu kui ka fossiilkütuse kasutamise paratamatust kahanemisest tingituna – mistõttu jääb riigil aktsiisimaksuna järjest rohkem raha saamata.

Praegu koostatakse Eesti riigieelarve printsiibil, et kütuseaktsiisi arvestusliku määra sisse loetakse kõik rahastamisallikad, olgu need siis riigieelarve "enda" raha, riigile majandustegevusest laekuv omatulu või hoopis välis- toetused.

Selle omapärase eelarvetriki tulemusel on kütuseaktsiisist teedele suunatud osa seda väiksem, mida suurem on omatulu ja välisabi osakaal. Eurorahaga ehitatakse küll kaldeid suurobjekte Eesti põhimaanteedel, kuid seaduse sellise sõnastuse tõttu jäävad kaotajaks eelkõige väiksemad teed, mis on endiselt kehvas seisus.

Ilmselgelt ei täida ka euroraha sel viisil oma ettenähtud eesmärke – vähendada meie teedevõrgustiku mahajäämust Euroopa are-

Eesti peaks esimeses järjekorras maksustama raskeveokite liikumise oma teedel.

nenud riikidest. Euroametnikele võime küll ette näidata sõidetavad põhimaanteed, kuid peame pingsalt jälgima, et teelt kõrvalle ei keeraks ja siis häbi tundma ei peaks.

Teemaksude korraldusliku poole peal tasub Eestil kindlasti otsida ülevõtmiseks paremaid kogemusi välismaalt. Maksumuudatused tuleb ellu viia võimalikult õiglaselt ja väiksemate kuludega, sõltumata sellest, kas maksukogumise õigus ühel või teisel teelõigul jääb riigile või antakse erakätesse. Selle kohta, et mõnel teelõigul autode liikumise eest maksu koguv eraettevõtja ei pruugi sugugi olla riigist parem peremees, on juba Eestis olemas hea – et mitte öelda autojuhile kulukas – näide Virtsu ja Kuivastu vahel toimuva näol.

Selgem maks, ausam konkurents. Enne teemaksude kehtestamist tuleb analüüsida nii transporditeede osakaalu, erinevate teede koormatust ajaliselt kui ka kütuseaktsiisi seniseid kulutamismustreid teede kaupa. Eesti peaks ilmselt esimeses järjekorras maksustama raskeveokite liikumise oma teedel. Praegu kogutakse meie oma veokite pealt raskeveokimaksu, aga teiste riikide veokitele on Eesti teedel sõitmine tasuta – välismaistele transpordiettevõtetele on antud mittevajalik konkurentsieelis.

Toimetuse arvates peaks teede puhul kehtima sama reegel mis muudestki majandusvaldkondades: kes tahab nautida hüvesid, peab olema valmis nende eest ka maksma. Õiglasema ja läbipaistvama maksusüsteemi puhul ei kaoks maksumaksja raha vahepeal kuhugi riigieelarve ridade, hangete ja dotsioonide vahele ära, vaid maksu ja selle eest saadava konkreetse hüve seos on maksjale paremini näha – näiteks võimalusena sõita kiiremini ja ohutumalt senisest laiemal ja parema teekattega maanteel.

Asta Niinemets

18. märts (sünd 1953),
töötanud Postimehes

Eesti Ajalehtede Liit
õnnitleb

Katrín Kliimask

18. märts (sünd 1963),
töötanud Eesti Raadios

Eesti Ajalehtede Liit
õnnitleb

KODUVALVE

6,2

eurot
kuus

Uuele kliendile 3 esimest kuud.
Pakkumine kehtib kuni 31.03.2013.a.

Tel. 6 066 111

www.alfastar.ee

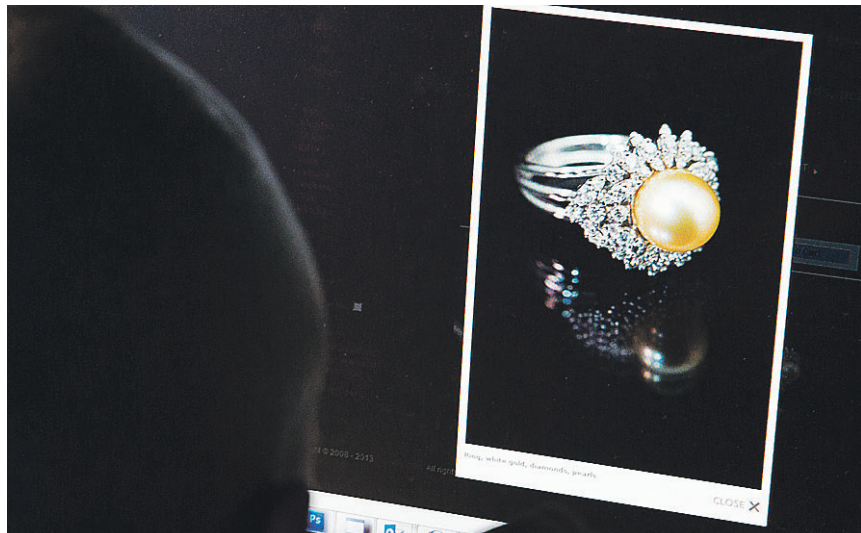

ÜTLES

Juhan Parts: See, et fossiilkütuste kasutamine maailmas kahaneb – seda trendi tahaksin näha.

majandusminister oponeerib Siim Kallasele. LOE LÄHEMALT LK 6-7

DAGAZIAN müüb vääriskividega, kullast ja hõbedast ehteid ning kelli ka veebipoes.

FOTO: RAUL MEE

Kreeklase teemandiäri Eestis kiratseb. 2011. aastal teeniti 33 eurot kasumit

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Kui legendaarne Hollywoodi diiva laulis "Teemandid on tüdrukute parimad sõbrad", siis Eestis see päris nii ei ole. Vähemalt nii leiab kolm aastat Eestis tegutsenud Kreeka vääriskivi- ja -metallikaupleja Dagazian.

Kui teemant seostub meile millegi kalli ja eksklusiivsega, siis hiljuti võis näha Dagaziani teemantide müügikuulutust ka Äripäeva paberlehes.

Dagazian Group OÜ majandusaasta aruannet vaadates selgub järgmist. Ettevõtte on nooruke, loodud Eestis 2009. aastal ning alles 2011. aastal jõudis plusspoolele – kasum oli majandusaasta aruande järgi 33 eurot. Fimal on peale Eesti veel kauplused Küprosel, Kreekas, Tšehhis, Austrias ja Liibanonis.

Kaup Aafrikast. Ettevõtte omanik on kreeklane Krikor Loutvik Dagkazian. Firma Tallinnas Väike-Karja tänaval asuvasse kontoris helistades vastab müügi-ge tegelev Anastassia Giakoumatou. "Omanik tegeleb lisaks poodele ka teemantide müügi ja kauplemisega," märgib Giakou-

Teemandimüügiga on sama nagu Inglise muruga – tuleb niita ja rullida, niita ja rullida, ja nii 400 aastat.

Sangla juveelialongi omanik Jevgeni Kampus

matou. Peamiselt tulevad teemandid tema sõnul Aafrikast – kuid vereteemante nende poest kindlasti ei leia, lisab ta naerdes.

"Eesti pole maa, kus ehte vastu nii suur huvi oleks. Meil on suured ja eksklusiivsed ehted, kuid Eesti inimene on veidi tagasihoidlikum ning eelistab odavamat ehet," selgitab Giakoumatou ettevõtte kasinat kasumimumbrit.

Teine takistus võib olla ka see, et Eestis pole piisavalt pidulikku üritusi, pakub Giakoumatou. Lisaks veel ehte kandmist mitte-soosiv ilm. "Siin on üheksa kuud külma ja vihma. Sõrmust ei saa kanda, sest muidu ei mahu kinnas kätte," räägib ta, kuid nendib, et väike huvi on siiski.

Ajalehes on nad end reklaa-

minud vaid korra varem. "Mõtlesime, et proovime, äkki äratub tähelepanu," märgib Giakoumatou, kelle sõnul on Eestis nende põhikliendid Vene turistid.

Usaldus maksab. Sangla juveelialongi omaniku Jevgeni Kampuse sõnul maksab juveeliäris kõige rohkem usaldus. "Teemandimüügiga on sama nagu Inglise muruga – tuleb niita ja rullida, niita ja rullida, ja nii 400 aastat," märkis Kampus. "Kui sa lihtsalt tuled ja hakkad müüma ja imestad, miks su käest ei osteta, siis pole midagi imestada. Sa pead olema kohapeal tuntud, et teemante müüa. Sest sa müüd eelkõige ju usaldust," räägib Kampus.

Kampuse sõnul läheb Sanglale teemandimüük kenasti. "Kui 2008. aastal oli majanduslangus, siis teemandimüük kahanes. Kuid siis algas jälle turul tõus. Aastaga saavutasid teemandid sama müügitaseme mis enne majanduslangust ning 2011 ja 2012 kerkisid hinnad juba üle selle," lausus Kampus.

Ajalehes teemandimüüki reklaamida on tema hinnangul veidi tavatu – pigem kasutatakse selleks erialaajakirju.

Läti sai parema reitingu

Reitinguagentuur Moody's teatas reedel, et tõstis Läti riigireitingu ühe pügala võrra, tasemele Baa2, sest riigi majandus toibub ja eelarvedefitsiit väheneb.

Senine reiting Baa3 oli madalaim investimisjärgu reiting. Baa2 tasemel on Läti samal pulgal Brasiilia, Itaalia ja Bulgaariaga, vahendas agentuur Bloomberg.

Läti reitingu väljavaade on positiivne – terendav liitumine

1,93

protsendile on alane-nud 2018 tagasi maks-tavate Läti võlakirja-de tootlus aastatagu-selt 4,15 protsendilt.

euroga kaitseb riiki väliste šokkide eest, põhjendas Moody's.

"Majanduskasv on euroala kriisile vastu pidanud," märkis Moody'se analüütik Alpona Bannerji. "Teine tegur, mis toetab reitingu tõstmist, on Läti riigi rahanduse paranenud seis."

Viimasel kahel aastal on Läti SKP kasvanud keskmiselt 5,5%. Riigi eelarvedefitsiit on vähenenud 9,7 protsendilt 2009. aastal 1,5%-le SKPst.

ARIPA.EE

LÜHIDALT 3

Üürile anda kaasaegne lao- ja väiketootmis-kompleks Tartus. Ropka, Tehnika 5.

www.arcovara.ee/181327

- Hoones on pinda 6000 m².
- Võimalik üürile võtta osaliselt – 2x3000 m² või 4x1000 m² ja 4x500 m².
- Valminud 2012. aasta detsembris.
- Asukoht sobiv jae- ja hulgikaubanduseks, kergetööstuseks.
- Laohoone kõrgus 6 m.
- Sisepääsu uste kõrgused 3,2-4,2 m ja laius 4 m.
- Hoonele on hea ligipääs veoautodega.
- Vajadusel saame üürnikele pakkuda hoonevälist ladustamis-platsi.
- Hind 4,50 EUR/m². Lisanduvad kõrvalkulud ja käibemaks.

Lisainfo:

Tarvo Tamme • GSM 5645 7567 • tarvo.tamme@arcovara.ee

Maag Lihatoöstus tegutseb Eesti turul alates 1994. aastast. Täna on ettevõtte arenenud rahvusvaheliseks ettevõtteks, mille põhitegevusalaks on lihatoodete tootmine ja turustamine.

Maag Lihatoöstus AS ja Maag Konservitoöstus AS otsib

TEGEVJUHTI

PEAMISED TÖÖÜLESANDED:

- Ettevõtte huvidest lähtuv igapäevane tegevuste juhtimine, planeerimine ja koordineerimine
- Püstitatud eesmärkide saavutamine tuginedes ettevõtte poliitikale
- Tegevuste perspektiivide hindamine
- Ettevõtte esindamine avalikkuse ees
- Finantsaruandluse eest vastutamine

OOTUSED KANDIDAADILE:

- Juhtimiskogemus
- Arusaam tootmisjuhtimisest, müügiotsustest ja valdkonna konkurentsi olukorrast
- Oskus töötajaid motiveerida ja seeläbi tulemusi saavutada
- Eesti ja inglise keele oskus (kasuks tuleb soome- ja vene keele oskus)

ETTEVÕTE PAKUB OMALT POOLT:

- Kogemust ja karjäärivõimalust rahvusvahelises ettevõttes
- Väljakutseid vaheldusrikas töökeskkonnas
- Eneseteostusvõimalusi

ASUKOHT:

Kirimäe - Rakvere - Tallinn

Lisainfo: info@maag.ee

www.rannarootsi.ee

Ootame CV-d ja motivatsioonikirja kuni 05.04.2013 e-posti aadressile info@maag.ee

ÄRIPÄEV 18. märts 2013

toimetaja Kadri Bank, tel 667 0399, e-post kadri.bank@aripaev.ee

Heino Piirsalu: Kellegi paremat juurdepääsu võib alati kahtlustada, aga lõppkokkuvõttes on hankedokument avalikustamise järel kõigile täpselt ühesugune.

Mittekvalifitseerituks tunnistatud ASI Baltiflex juhatuse liige ei usu, et hange kellelegi kätte mängiti.

RIIGIHANGE

Soomukihooldajaks sobis vaid

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Umbes 10 miljoni eurose mahuga kaitseväge soomukite hoolduse ja remondi hankele klassifitseerus vaid bussifirma Sebe. Ülejäänud kaheksa kandidaadi dokumentatsiooni peeti puudulikuks. Nende hulgas oli ka soomukite tootjat ja senist hooldajat esindav Patria Land Services OY.

Kuna kaitseväge ootas vähemalt kolme pakkuja kvalifitseerumist, anti teistele taotlejatele võimalus kuu aja jooksul dokumendid korda ajada.

Sebe juhatuse liige Kuldar Väärsti sõnul tuli ka neile üllatusena, et nad ainsana n-ö latist üle said. Kvalifitseerumine ise küll Väärsti sõnul üllatus ei olnud, sest ettevõtte on aastatepikkune kogemus bussiveo riigihangetel osalemistes ning Sebel on ka korralik töökodade võrgustik üle Eesti.

Sebel kaitseväega lähem side. Samas on teada, et bussiettevõtte palgal on ka endine kaitseväge logistikaosakonna ülem Raivo Tamm, kes on praegu Sebe Tallinna piirkonna juhataja ja lisaks ka kaitseministri nõukoja liige. Väärsti ütles, et hankel osa-

lemise edu taga ei ole Tamme palkamine. "Ei, kindlasti mitte," lausus ta.

Äripäevale viidati, et kui eelmise aasta augustis toimus hanketeemaline infopäev, siis ei jäänud esitlusel silma busside hoolduse ja remondi kogemuse arvestamine. Küll oli see kirjas hanke detsembri alul teatavaks tehtud dokumentides.

Kaitseväge logistikakeskuse kinnitusele rõhutati ka tookordsel Eesti kaitsetööstuse liidu palvel toimunud üritusel korduvalt, et hanketingimustest ei räägitagi, vaid tutvustatakse üksnes soomukit.

Buss ja soomuk ühes kategoorias. Väärsti ütles, et nemad kusagil lobistamas ei ole käinud ning seda polegi vaja – busside hoolduse ja remondi kogemuse arvestamine on sellel hankel loogiline, kuna sama alusvankri tõttu on bussi ja raskeveoki remontimine nagunii ühes kategoorias.

Ka hankel osaleva ASI Baltiflex juhatuse liige Heino Priimägi ei olnud seda meelt, et hankel kedagi eelistatakse. "Seda kellegi paremat juurdepääsu võib alati kahtlustada ja kindlasti mõnel ka on parem juurdepääs, aga lõppkokkuvõttes on hankedokument avalikustamise järel kõigile täpselt ühesugune. Ja seal oli piisavalt aega vaielda nende tingimuste üle," märkis ta. Baltiflex ei kvalifitseerunud, kuna ühel nende esitatud töötajal ei olnud kutseõppeasutuse lõpudiplomit.

10

miljonit eurot on kaitseväge kõiki, enam kui sadat soomukit hõlmava nelja-aastase hanke maht - aasta hooldus- ja remondimakse hinnaks on arvestatud 2,5 miljonit eurot.

Ka ülejäänud sobimatuks osutunud taotlejate juures peeti dokumentatsiooni puudulikuks. Üllataval kombel ei sobinud ka senise soomukite hooldaja Patria Land Services OY paberid.

Maht 2,5 miljonit eurot aastas. Ainult ühe kvalifitseerunuga oleks kaitseväl tulevastel hinnaläbirääkimistel väga nõrk positsioon. Oodati vähemalt kolme kvalifitseerunut. Seepärast anti osalejatele veel kuu aega dokumente korrastada.

"Minu jaoks on see arusaadav. Selleks et konkurentsi tagada, peaks kvalifitseerunuid olema rohkem ja midagi eriskummalist siin ei ole," ei teinud Väärsti teistele hankel osalejatele veel ühe võimaluse andmisest probleemi. "Meil endalgi on parem, kui konkurendid on kõrval," märkis ta.

Soomukite hooldaja ja remontija valitakse neljaks aastaks, hankijal on aga võimalus seejärel lepingut pikendada veel järgmiseks neljaks aastaks. Kaitseväge logistikakeskus hindas hanke rahaliseks mahuks aastas 2,5 miljonit eurot, nelja aasta peale seega 10 miljonit eurot. Hanget on ette valmistatud pikka aega ning selle olulisust näitab ka see, et kaitseministeerium hoiab toimuval pingsalt silma peal. Alguses pidigi hanket korraldama ministeerium, kuid siis anti see üle kaitseväge logistikakeskusele. Praeguse seisuga loodab hankija võitjaga lepingu sõlmida juulis.

bussifirma. Kaheksa väljajäänut

Ä Kes on kes SISU XA-180 ja XA-188 hoolduse ja remondi hankel osalejad

Kaitseväe logistikakeskuse ülema käskkirja järgi kvalifitseerus

AS SEBE

Ei kvalifitseerunud
MELG-AUTO OÜ
SKUBA EESTI OÜ
SILBERAUTO EESTIAS
FFG (Flensburger Fahrzeugbau GmbH)
INSTIGO ARSENAL OÜ
AS BALTIFLEX
BALTIC DEFENCE & TECHNOLOGY OÜ JA EAF EMDER ANLAGEN-UND FAHRZEUGTECHNIK GMBH (ühistaotlejad)
PATRIA LAND SERVICES OY (soomukite tootja esindaja)

SEBE juhatusse liige Kuldari Väärski oli ka ise üllatunud, et nad ainsana hankel osalema klassifitseerusid. FOTO: ERIK PROZES

Ä Kommentaar

Logistikakeskus on niigi hirmul

HEINO PIIRSAAL
ASi Baltiflex juhatusse liige, Eesti reservohvitseride vanematekogu liige, kapten

Meie ei kvalifitseerunud, kuna ühel meie töötajal on küll nõutud tase olemas, aga ta ei ole lõpetanud kutseõppeasutust. Meie läheme hankega edasi ja teeme dokumendid korda. Iga pakkuja peab võtma hanke-dokumendi ja kui tema arvates on seal midagi sellist, mis on kusagil lobistatud ja talle ei sobi, siis selleks on olemas riigihangete vaidlustuskomisjon. Pärast kahtlustada või taga rääkida – see on minu arvates mõtetu tegevus.

Lõppkokkuvõttes hakkab see ka logistikakeskuse käitumisele mõjuma, nad on juba nii hirmul, kui sa neilt midagi küsid. Et kas jälle ei kahtlustata neid ühes või teises patust. Võ-

taks seda asja ikka terve mõistusega.

Tingimused on kõigile jõukohased

KULDARI VÄÄRSKI
Sebe juhatusse liige

Kaitsevägi suunab sellist remonti ja hooldust üha enam erasektoris ja soovib erasektorit riigikaitseks kaasata. Olles sügaval Eesti juurtega ettevõtte, saame me sellesse ka panustada. Tegemist on kõige suurema kaitsevägega seotud remondi ja hoolduse hankega.

Meie tugevused on remondi ja hoolduse kompetents, meil on üle Eesti viis töökoda. Teiseks on meil riigihangetel osalemise pikk kogemus. Selle hanke tingimused ei ole küll sellised, mida ei oleks võimalik täita. Need on jõukohased ka kõigile teistele Eesti tegijatele.

Kaitsevägi: bussihooldajad sobivad

Kaitseväe logistikakeskuse teabeohvitseri kapten Marek Miili sõnul võivad hankel osaleda firmad, kellel on kogemused muu hulgas busside hoolduse ja remondiga.

Intervjuu Marek Miiliga.

Miks ei vastanud kaheksa taotlust kvalifitseerumistingimustele? Esimeses taotluste voorus ei kvalifitseerunud kaheksa ettevõtet, kuna nende taotluste kvalifitseerimisdokumentatsioon oli puudulik. Uues taotluste esitamise voorus saavad osaleda kõik ettevõtted ehk siis ka need, kes ei esitanud oma taotlust esimesel korral.

Kas vastab tõele, et hanke infopäeval esitletud materjalis ei olnud sees infot, et hankeobjektiga seotud valdkonnana käsitletakse ka busside hooldus- ja remonditööd? Sellel esitluspäeval näidati Eesti Kaitsetööstuse Liidu palvel soomukit Pasi kui sellist. Üritusel rõhutati korduvalt, et hanke tingimustest seal ei räägita.

Hankija käsitleb hankeobjektiga seotud valdkonnana riigihanke menetluses busside või ratassoomukite või traktorite või liikurmasinade või veoautode (tühimagi üle 7,5 tonni) või sisepõlemismootorite või jõuülekannete hooldustööde, remonditööde ja ehitustööde lepingute täitmist taotleja poolt.

Ehk siis hange ei hõlma busse, küll aga sobisid meie jaoks firmad, kellel on kogemused busside, ratassoomukite, traktorite, liikurmasinade või veoautode (tühimagi üle 7,5 tonni) või sisepõlemismootorite või jõuülekannete hooldus-, remonditööde ehitustöödega.

PASI soomukid ja tavalised reisibussid võivad küll erineda välja näha, kuid nende alusvankri tõttu käib hooldamine sarnaselt.

FOTO: ANDRES HAABU

VKG Energia OÜ kuulutab välja hanke

“Uue suitsugaaside väävlitustamise seadme soetamine”

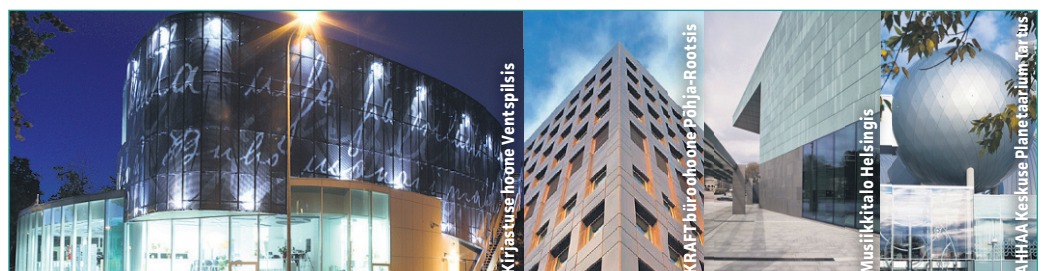
Hankemenetluse korraldamise eest vastutab hankespetsialist Inna Revjakina, mob 509 9327, inna.revjakina@vkg.ee.

Küsimused esitada kirjalikult hankekeskkonnas www.mercell.ee.

Hankedokumentide ja pakkumuse esitamise tingimustega saab samuti tutvuda hankekeskkonnas www.mercell.ee.

Töö kirjeldus: VKG Energia OÜ on otsustanud soetada uue väävli sidumise seadme Põhja elektrijaama. Seade soetatakse võtmed-kätte-põhimõttel.

Pakkumuste esitamise tähtpäev, kellaaeg ja viis: 29. aprill 2013 kell 15 elektrooniliselt aadressil www.mercell.ee.

Fassaadide ja interjööride ERILAHENDUSED

Perforatsioonid, kumerused, erivormid teras-, alumiinium-, roostevabast ja vaskplekist; titaantsinkplekk Rheinzink, komposiitmaterjal Neobond

- päikesekaitsežalusiid
- teras- ja alumiiniumfassaadid
- komposiitmaterjalist fassaadid
- alumiiniumripplaud (kassett- ja paneelripplaud), restmoodullaud, lamell-laud
- erikonstruktsiooniga laed

AS Parmet

Tehvandi põik 3, Otepää
tel 766 0044, faks 766 0040
parmet@parmet.ee

Tallinna esindus:
Mustamäe tee 55
tel 620 7760, faks 656 6384
www.parmet.ee

MAKSUD

Kallas soovib Eesti teed maksustada.

Kohalikele koormus või võrdsus

A LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

Euroopa Komisjoni transpordivolinik Siim Kallas on seisukohal, et Eesti ei saa enam pikalt jätkata tasuta teede poliitikat. Kallase sõnul maksustab Euroopa Liidus juba 23 riiki ühel või teisel määral teede kasutamist. "Eesti on üsna unikaalne riik, kuna siin ei maksustata teede kasutamist. Ma ei näe võimalusi pikalt sellise poliitikaga jätkata," ütles Siim Kallas Postimehe majanduskonverentsil "Euroraha võlud ja valud".

Majandusminister Juhan Parts märkis, et teede maksustamine suurendaks siinsete veoettevõtete transpordikulud.

Riik ei taha kohalikke maksuga koormata. "Aimame, et küllap pidas Kallas silmas seda nn eurovinjetti, mis puudutab rasveautoade teekasutust, mis on praegu Euroopa reeglite järgi vabatahtlik, aga kui seda rakendatakse, siis on selle

A Mis on mis Eurovinjett

TEEKASUTUSTASU, mida peavad süsteemiga liitunud riikide teedel liigeldes tasuma rasveveokid, mille täismass algab 12 tonnist. **KASUTUSEL** Belgias, Taanis, Luksemburgis, Hollandis ja Rootsis.

ELEKTROONILINE vinjett on kasutusel alates 2008. aastast. Enne seda kehtis pabervinjett.

teatud ühtsed põhimõtted," ütles Parts. Partsi sõnul pole Eestis teid maksustatud seetõttu, et umbes 90 protsendi kaubavoogude puhul on tegemist kohalike ettevõtetega.

"Sellist proportsiooni vaadates maksustaksime täiendavalt kohalikke transpordiettevõtjaid. Maksustame neid niigi rasveveomaksuga ja kui seda niimoodi teeme, siis tegelikult me mõneti suurendame eksportivate ettevõtete transpordikulud. Kas see on mõistlik, on iseküsimus," kommenteeris Parts. Tema sõnul ei ole eurovinjetti võimalikud tulud märkimisväärsed. "Teisisõnu – peame arvestama, et kui sellist asja teeme, anname ekspordile kanda täiendava koorma. Eurovinjett ei võimalda eristada, mis veoautoga on tegemist," lausus Parts.

Siim Kallas tõi muu hulgas välja, et fossiilkütuse kasutamine maailmas paratamatult kahaneb ja aktsiisimaksuna jääb osa raha saamata. Ma-

jandusminister Juhan Parts selle väitega ei nõustunud. "See, et fossiilkütuste kasutamine maailmas kahaneb, seda trendi tahaksin näha. Võib-olla juhtub see 50 aasta jooksul," ütles Parts. Ta lisas, et püütakse küll arendada erinevaid kütustel põhinevaid transpordivahendeid, aga neid pole just palju. "Need on tüüpilised väited, mille realiseerumine ei ole nähtavas tulevikus," märkis Parts. "Teedemaks, millest räägime – kui liikmesriik selle kehtestab, siis maksavad kõik. Kui kehtestame selle Eestis, siis langeb 90 protsenti koormust Eesti ettevõtetele."

Veofirma soovib võrdsust. OÜ Miil juht Heiki Hütt leidis, et teemaksu on tarvis eelkõige võrdsuse pärast.

"Ammu oleks aeg maksustada. Raha vedeleb maas, see tuleks üles korjata," ütles ta. "Meie mak-

Swedbank: maanteeveod vähenevad

Mullu niigi madal kaubavedude käive võib sel aastal veelgi langeda, hindas Swedbank.

Eelmisel aastal jäi kaubavedude käive maanteedel kriisieelsest tasemest ligi 15 protsenti madalamaks. Swedbank hindas, et ka sel aastal ei saa välistada 5–10 protsendi suurust langust.

Samas selgitas Swedbanki transpordisektori juht Marko Lukk, et kuni 5 protsendine langus ei tohiks transpordiettevõtetele väga märgatavat mõju avaldada.

"Seda tänu kogutud puhvritele ja seega paremale valmisolekule võimalikeks langusteks," ütles ta panga korraldatud üritusel transpordiettevõtjatele.

Sihtturgude jahenemine enustab langust. Lukk märkis, et lähima paari aasta jooksul jääb kriisieelse tase maanteetranspordi kaubaveokäibes tõenäoliselt lõõmata.

"Kaubavedude veosekäive on

KAUBAVEDUDE käive langeb ja sellest annab märku ka rasveveokite müügi 18 protsendi suurune langus. FOTO: RAUL MEE

näidanud kriisijärgselt stabiilset ja suhteliselt kiiret kasvu. Mõõdunud aastal see kasv aga stabiliseerus ning käive jäi ligilähedast samale tasemele 2011. aastaga," sõnas Lukk.

Ta lisas, et kaubaveo mahu hoidmine samal tasemel oleks hea tulemus. "Pigem ootame 2013. aastaks veomahtude mõningast vähenemist. Selle põhjus on majanduse jahtumine meie peamistel sihtturgudel," märkis ta.

Langus veokikäibes ei tohiks ohtlik olla. Euroopa vedajate ootusi kirjeldab ka veokimüügi statistika. Jaanuaris müüdi Euroopas rasveveokeid mullusest 18 protsenti vähem.

Eesti rasveveokite müügi suhtes ollakse siiski optimistlikumad ja langust ei oodata.

"Selleks aastaks prognoosime uute rasveveokite müügiiks ca 700 ühikut, mis on samal tasemel möödunud ja ülemöödu-

nud aastaga," ütles Lukk. Lukk lisas, et väike langus veose käibes ei tohiks Eesti vedajatele olulist mõju avaldada.

"Sektori ettevõtete jaoks on viimased 2–3 aastat olnud üsna edukad. Loodetavasti on tekkinud ka piisavad puhvrid. Lisaks on investeringuid tehtud tagasihoidlikumalt – vedajate olukord on 2007–2008. aastaga võrreldes oluliselt kindlam," lausus ta.

Aegteha investeringuid. Lukk ütles, et Eesti maanteetranspordi ettevõtete tavapärase kapitaliseerituse tase on 30 protsenti, kuni 50 protsendine kapitaliseeritus on selles sektoris juba hea näitaja.

"Samas näitas kriisiaegne kogemus ettevõtetele, et piisava kapitaliseerituse puhul on see aeg sobiv ka investeringute tegemiseks, andes võimaluse seada ise paremaid tingimusi," lausus ta.

ARIPAEV.EE

Felandia
www.elektrimootorid.com

EESTI PLASTITÖÖSTUSE
Estonian Plastics Association LIIT
Vajad PLASTIKUST toodet?
tel 58 518 778 www.plast.ee

MÜÜA
AUTOVARUOSADE POOD
(18 aastane töökogemus) ja
TÖÖKODA TARTUS
peatänava ääres, korraliku lao, vajaliku sisustuse ja väljakujunenud klientuuriga ning samas ka remonditöökoda kahe töstuki ja palju muu vajalikuga sõiduautode hoolduseks ja remondiks. Huvi korral pakkuda ka
VARUOSAPOOD TALLINNAS.
info: varuosapood@gmail.com

HOMMIKUSÖÖK 9.00–11.00
LÕUNA+BUFFEE TOOMPEAL 11.30–15.00
Toompea, Kiriku Põik 4a, Tallinn
www.olematu.ee, olematu@olematu.ee
Tel +372 631 3827

ML-TRANSPORT
Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN–HELSINKI–TALLINN
Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!
tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee
www.mltransport.ee

EESTI on Siim Kallase meelest unikaalne riik, kuna siin ei maksustata teid. Kallase hinnangul ei saa see enam kaua jätkuda. Majandusminister Juhan Partsi meelest oleks maks aga ülekohtune kohalike ettevõtjate suhtes. FOTO: ERIK PROZES

„Ammu oleks aeg maksustada. Raha vedeleb maas, see tuleks üles korjata.“

OÜ Miil juht Heiki Hütt

same raskeveokimaksu, välisvedajad ei maksa midagi. Välisriikides maksame teemaksu.”

Riigikogu majanduskomisjoni esimees Kaja Kallas märkis, et majanduskomisjon on korraldanud avalikke istungeid teedeehitusest ja korrashoiust, kuid maksustamist ei ole arutatud. „Maanteeameti eelarve on aastate lõikes täidetud umbes 80% ulatuses, seega ei ole maanteeameti haldusalas olevate teede korrashoiul küsimus raha puudumises. Probleem on kohalike omavalitsuste hooldatavad teed. Samuti peab mõtlema tulevikule, mil teede korrashoiuks raha Euroopa Liidu eelarvest enam sellises mahus ei eraldata,” lausus Kallas.

Kui Euroopa Liit paneks ette teede kasutamise maksustada, peab komisjon Kaja Kallase sõnul nende arutelude käigus kindlasti vaatama, et Eesti transpordiettevõtted ei satuks võrreldes teiste riikide konkurentidega halvemasse olukorda.

H&M on müügiga hädas

Sügisel Eestis esimese poe avava Rootsi rõivatööstuse Hennes & Mauritzi müük kukkus veebruaris viiendat kuud järjest. Firma ei suuda ligi meelitada uusi kliente ja kaotab praeguseid.

H&M avas viimase 12 kuu jooksul kokku 327 uut poodi ning firma käive kasvas veebruaris 5 protsenti aastatagusest tasemelt, vahendas Wall Street Journal.

Kui võtta arvesse vähemalt 12 kuud avatud poodide müük, siis kukkus H&Mi käive 3 protsendi jagu. See tähendab, et H&Mi müük on langenud järjest kõige kauem pärast 2009. aasta kevadet, kui finantskriis peletas inimesed poodidest eemale.

Kliendid valisid teised poed.

Kui võtta võrdluseks Rootsi jae-müüja suurimate konkurentide müüginumbrid, selgub, et inimesed käivad endiselt ostle-mas, lihtsalt mitte H&Mis. Näiteks kasvas Zara rõivaketi omaniku Inditexi müük veebruaris 16 protsenti ja kehva moe pärast sugeda saanud USA firma GAP suutis veebruaris enda võrreldavat müüki suurendada 11 protsendi võrra.

Bersteini analüütiku Jamie Merrimani sõnul on H&Mil kaks valikut. Esimene variant on hindu alandada, et võistelda madalama otsa konkurentidega, kuid see survestab firma marginaale veelgi enam. Teine võimalus on lõpetada odavamas otsas konkureerimine ja keskenduda klientidele, kes on valmis maksuma kõrgemat hinda.

“Aga siis on küsimus selles, kui edukalt suudavad nad veenda tarbijaid maksuma enda toodete eest kõrgemat hinda,” ütles Merriman. “Praegu on veel vara öelda.”

ARIPAEV.EE

PALK

Riigikogulasi ootab 100eurone palgatõus

1. aprillist teenib riigikogu esimees 5345,6 eurot ja parlamendi lihtliige 3474,64 eurot, kirjutas Delfi. Kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seadusest tulenevalt indekseeritakse riigikogulaste kõrgeim palgamäär iga kalendriaasta 1. aprilliks kõrgeima palgamäära indeksiga. Indeksi väärtus on 50% tarbijahinnaindeksi aastase muutuse ja sotsiaalmaksu laekumise aastase muutuse aritmeetilisest keskmisest.

ETTEVÕTLUS

Rosimannus registreeris kaubamärgi

Rain Rosimannus registreeris patendiametis Rosimannuse-nimelise kaubamärgi. Reformierakondlasest ärimees saab edaspidi kasutada omanimelist kaubamärki reklaami, ärijuhtimise, kontoriteenuste puhul, aga ka hariduses, spordis ja kultuuris, arvutiriistvara ja -tarkvara projekteerimises ja arenduses.

EKSPORT

Eesti mesi jõuab hiinlaste lauale

Mesindusettevõtte Meveda OÜ alustas eksporti Hiina, kirjutas Maaleht. Esimene partii jõudis müüki eelmisel nädalal. Meveda juhatuse liikme Jaanus Tulli sõnul on plaan Hiinasse müüa järgmise aasta alguseks ligi 100 tonni mett. Üle viie tonni Eesti mett saadeti Hiina mullu oktoobris, see jõuab müügile poolekilostes purkides.

Suva võitis miljonivaidluse. Varad on pandist vabastatud

AS Suva võitis kohtuvaidluse, kus ehitusfirma nõudis ettevõttelt ligi miljoni euro maks-mist.

2011. aasta juulis esitas pankrotistunud ehitusfirma OÜ Kristiine Ehitus Harju maakohutule hagi Suva vastu. Ettevõtte nõudis rohkem kui 900 000 euro maks-mist ja Suva varade arestimist oma nõude katteks.

Suva kohtus esindanud advokaadibüroo Lextal partneri Karl Kase sõnul kaotas Kristiine Ehitus vaidluse kõigis kohtu instantsides.

Ehitaja lahkus objektilt. Vaidlus seisnes selles, kes kellele võlgu on.

Suva tütarettevõtte OÜ Dalton Invest palkas Kristiine Ehituse (endise nimega OÜ Wolmreks Ehitus) 2008. aasta augustis re-

SUVA sukade tootmist ohustas kohtuvaidlus ehitusfirmaga, kes nõudis Suva varade arestimist. FOTO: ANDRES HAABU

konstrueerima Tallinnas Niine tänava kinnistul asuvat hoonet. Tekkis vaidlus, milles osalised ei saanud kokkuleppele. Kristiine Ehitus lahkus objektilt ja jättis ehitustöö pooleli.

Kase ütles, et kuna riigikoh-tu otsus on lõplik, siis on leid-nud kinnitust ka see, et Suva ei ole Niine 11 ehitajale kunagi mi-dagi võlgnenud.

Kase sõnul on kohtuvaidlu-

se käigus kohtulike pantide-ga koormatud Suva varad nüüd pandist täielikult vabastatud. Li-saks peab Kristiine Ehitus kinni maksuma Suva kohtukulud.

Nõuded olid pahatahtlikud.

Kase ütlust mööda oli Suva algusest peale seisukohal, et Kristiine Ehi-tuse nõuded on pahatahtlikud. “Need nõuded olid esitatud ainult selleks, et püüda leida ta-gantjärele õigustust ehituse poo-lelijätmisele ja ehituslepingu rikkumisele,” lausus ta.

Kask lisas, et Suva ja tema tü-tarettevõtte on pidanud end ehi-taja alusetute nõuete vastu erine-vates kohtuvaidlustes kaitsma ju-ba 2009. aasta sügisest, mil ehi-ta-ja Niine 11 lepingu ilma igasugu-se põhjusega üles ütles ja objek-tilt omavalitsiselt lahkus.

ARIPAEV.EE

BREM
BALTIC REAL ESTATE MANAGEMENT

ÜÜRILE ANDA EKSKLUSIIVSED VITRIINAKENDEGA ÄRIPINNAD

SUURUSEGA 50–350 m²

Tallinna Vanalinna südames, Väike-Karja ja Viru tänaval

Lisainfo: Anna Mendus
BREM Kinnisvarabüroo
e-post: anna.mendus@brem.ee
tel +372 52 91 965

www.brem.ee

PANGANDUS

Eestlased laiendavad haaret Soome kiirlaenuurul. Bigbank tegi tugeva kasvu

A HANNES SARV
hannes.sarv@aripaev.ee

Eesti finantsasutused on jõuliselt Soome turule astunud. Nende seast paistab välja tarbimislaene väljastav Bigbank, kelle laenuportfell põhjanaabrite juures on aastaga kasvanud enam kui kolmandiku võrra.

2011. aasta lõpus oli Bigbanki laenuportfell Soomes 30,6 miljonit eurot. See märkis võrdluses 2010. aastaga enam kui kahekordset kasvu. 2012. aasta lõpus ulatus Bigbanki Soome laenude portfell juba 51,5 miljoni euroni. See pani näiteks soomlaste Kauppalehti neljapäeval hüüatama, et "soomlased nuumavad eestlaste kiirlaenufirmat".

Soome pole ainus välisturg, kus Bigbanki tegevusmahud kasvasid: laenumahud suurenesid nii Leedus, Lätis kui ka Hispaanias, filiaal avati ka Rootsis. Eestis seevastu laenuportfell mullu 5,9% jagu kahanes. "Praegu müüme juba 85 protsenti meie laenudest väljaspool Eestit," kommenteeris Bigbanki juht Kaido Saar.

Rohkem laenuvõimelisi kliente. Suurim osa kasvust tuleb just Soome turult. Sealne tarbimislaenu kogusuurus on Eesti omast märgatavalt suurem, tõdes Saar. Võrreldes Balti riikidega tähendab see tihedamat konkurentsi, aga ka enam potentsiaal-seid kliente. "Põhjamaades on klientide sissetulekud kõrgemad ja hea maksevõimega laenuaotlejate osakaal suurem, mistõttu ka keskmised klientidele väljastatavad laenusummad on võrreldes meie vanade tegevusriikidega suuremad," nentis ta ja lisas, et liigseid riske ei ole nad pidanud seal võtma. Tema sõnul ei mõjuta neid ka seadusemuudatus, millega pandi Soomes väikelaenu intressidele ülempiir: aastaintress ei tohi ületada 51%. Bigbanki hinnastamine on juba nende piiride sees.

Viivislaenu osakaal kasvas. Bigbanki laenuportfelli kogumaht kasvas 2011. aasta 175 miljonnilt eurolt 2012. aasta lõpuks 225 miljoni euroni. Laienemise kõrval kasvas Bigbanki üle 90 päeva viivises olevate võlgade maht – 57,3 miljoni euro pealt 71,1 miljoni euroni.

Saare sõnul on suur viivises olevate võlgade osakaal tarbimislaenu väljastaja puhul tavapärane ja eelmisel aastal on see suhteliselt ka vähenenud. "Enamik makseviivises laene on Balti turult ning põhjustatud vahepealsete aastate majandussurutisest," ütles ta. Hoiuseid oli aasta lõpus pangal kokku 213 miljonit eurot.

Samuti Soomes tarbimislaene väljastava LHV Panga sealne laenuportfell sellist hüppelist kasvu pole läbi teinud. 2011. aastaga võrreldes on nende laenuportfell Soomes kasvanud veidi enam kui kahe miljoni euro võrra, 14,9 miljoni euroni.

Lisaks Bigbankile ja LHV-le toimetab Soome turul veel teisigi Eestist pärit kiirlaenu väljastavaid firmasid, näiteks SMS Laen OÜ on seal aktiivne.

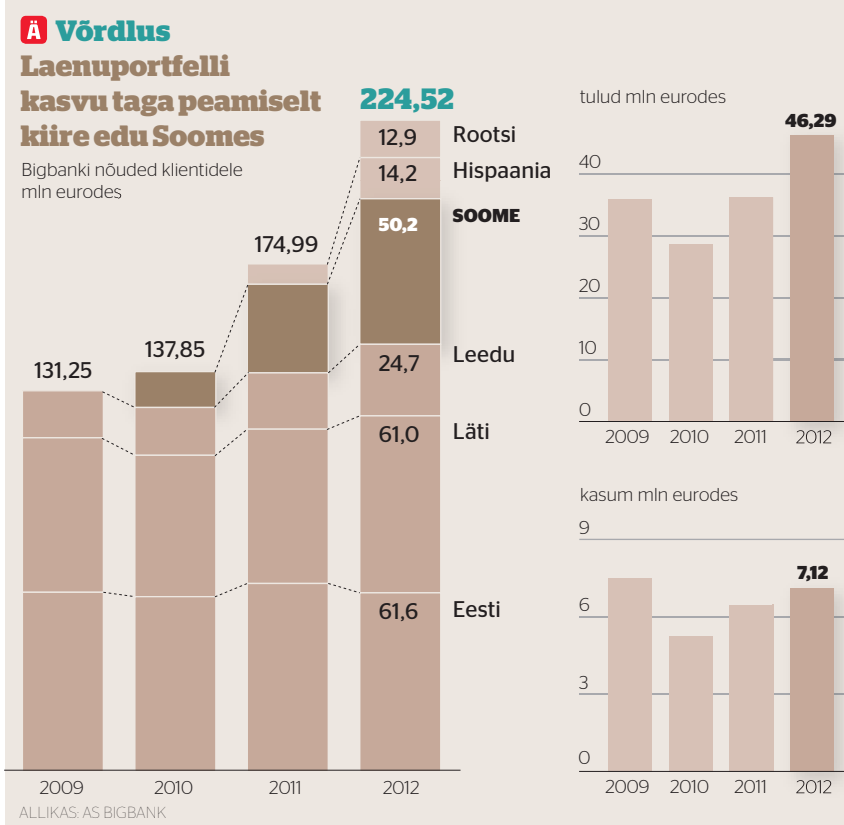

”Soomlased nuumavad eestlaste kiirlaenufirmat.

Kauppalehti

BIGBANKI juhi Kaido Saare sõnul Soome otsus seada väikelaenu intressidele ülempiir neid ei mõjuta, sest nende intressid jäävad lubatud piiridesse.

FOTO: ANDRES HAABU

LHV Pank Soome turul ei kiirusta

LHV Panga juhi Erki Kilu sõnul müüsid nad eelmisel aastal ära sisuliselt kõik mittetöötavad laenud, tänavu keskendutakse Soomes laenuportfelli kasvatamisele.

2011. aastaga võrreldes on LHV Panga laenuportfell Soomes kasvanud veidi enam kui kahe miljoni euro võrra: 12,7 miljoni pealt 14,9-le. Selle sisse arvestatakse aga ka otse Tallinnast antavad laenud. Soome filiaali väikelaenu portfelli mullu tegelikult kahanes: 12,7 miljoni euro pealt aasta alguses 12,1-le aasta lõpus.

"Uute laenu väljastamine Soomes küll kasvas, kuid aasta keskel müüsimise ära sisuliselt kõik mittetöötavad ja mahakantud laenud. Seetõttu jäi kogu laenuportfelli suurus aasta lõpuks võrreldes aasta algu-

sega peaaegu samale tasemele," selgitas LHV Panga juht Erki Kilu, kelle sõnul panustab pank praegu Soomes kasumlikkuse tõstmisele.

Soome turg moodustab pangabilansist praegu 4%. "Küll aga suurenes oluliselt aasta jooksul teenitud intressitulu Soome laenuportfelli. Kuna tegutsesime Soomes kasumlikult, siis keskendume sellel aastal laenuportfelli kasvatamisele," märkis Kilu. LHV intressitulu laenu-delt suurenes mullu 2,3 miljoni euroni aasta varasema 1,7 miljoni pealt. Kilu sõnul iseloomustab Soomet see, et sealne väike-laenu turg on Eesti omast 20 korda suurem. Samuti töötab väljas, et Euroopa Keskpank ja Eurostati andmetel on ka väikelaenu jääk Soomes elaniku kohta viis korda suurem kui Eestis.

Credit24: kiirlaen ei too enam Soomes kasumit

A INGA JAKOBSON
inga.jakobson@aripaev.ee

Soomes kiirlaenu intressile seatav liimit teeb Credit24 nime all tegutseva MCB Finance'i juhatuse liikme Rami Ryhäneni hinnangul seal kiirlaenu-dega tegelemise majanduslikult mõttetuks.

"Kiirlaenu aasta intressimäära piiramine 51%-le tähendab lühikeste laenuperioodide puhul märgatavalt väiksemat kasumit," ütles Eestis Credit24 nime

CREDIT24 juhatuse liige Rami Ryhänen. FOTO: ANDRAS KRALLA

all tuntud MCB Finance'i juhatuse liige Rami Ryhänen.

Juuni alguses jõustub Soomes seadusemuudatus, mis piirab kiirlaenu aasta intressimäära 51%-le. "Selline aastaintress tähendab, et SMS- ja kiirlaenu-dega tegeleda on sisuliselt mõtetu," rääkis Ryhänen.

Ryhänen selgitas, et kasumi teenimiseks peavad laenud olema suuremad ja pikaajalisemad. MCB Finance'i põhifookus on 2–3 aastaks antavatel laenudel.

Raha24 ja Ege Finance OY kaasomanik Ott Krigul rääkis, et Soomes kehtestatav kiirlaenuintressi piir mõjutab ka Ege Finance'i. "Kuidas täpselt, on praegu raske ennustada, seda näitab aeg," lisas Krigul, kuid arvas, et turule peaks mõju olema positiivne. "Püsima jäävad need ettevõtted, kes on ausad ja kelle ärimudel on jätkusuutlik."

Kriguli sõnul on põhjanaabritel inkassofirmade tegevus litsentseeritud ning seda tasuks

kaaluda ka Eestis. "Kliendilt ei tohi alusetult sisse nõuda kaheldavate arvutuskäikude tulemusena saadud summasid, mille-ga Eestis paljud inkassofirmad tegelevad," ütles Krigul.

"Regulatsioonid on teretulnud ja vajalikud, et turg korras hoida," rääkis Krigul.

"Oleme teinud ettevalmistusi ja oleme positiivselt meelesstatud seadusemuudatuste suhtes," ütles Folkia kontserni kuuluva Monetti juht Helen Aavisto.

"Teistes Euroopa riikides on samuti käimas arutelud täiendava reguleerimise üle," lausus Aavisto. Tema sõnul on oodata uusi kiirlaenu regulatsioone, ja mitte ainult selliseid, mis puudutavad intressilimiiti. "Norras saavad juba praegu laene väljastada ainult litsentseeritud ettevõtted," rääkis Aavisto. Vastutustundliku laenamise kindlustamiseks tuleks tema sõnul seada litsentseerimise nõuded igale kiirlaenu-pakkujale.

AVASTAMISRÕÕMU PAKUB AJ TOOTED AS

Tooted kontoris, lattu ja tööstusele

Meie müügiosakond ootab teid. Teil ei ole vaja veeta palju aega ringi sõites mööda erinevaid müügikohti ning olla mures selle pärast kuidas te tooted endale kohale saate toimetatud.

Helistage meile numbril **6000 270** ning võite rahulikult enda tellitud tooteid ootama jääda.

Samuti võib tellimusi edastada läbi meie veebilehe www.ajtooted.ee.

Lisaks kataloogi valikule leiate kodulehelt ka soodushinnaga tooteid ning saate lehitseda uusi veebikatalooge.

VÕLAKRIIS

Europõnevik jätkub. Küpros murrab uue tabu

A SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Kui reformide ja kärpesuund jäi reedel Brüsselis lõppenud Ülemkogul kriisilahendusena sisuliselt muutmata, siis järgnenud eurogrupi rahandusministrite kohtumisel Küprose jaoks kokku lepitud abipakett tuli paraja ehmatuseks.

Esimest korda pannakse euroala riigi pankroti vältimiseks kahjusid kandma hoiustajad.

Kokkuleppe järgi maksustab Küpros alla 100 000 euro suurused hoiused 6,75%se maksuga ning sellest suuremad summad 9,9%se maksuga.

Sellest koguneb ligi 6 miljardit eurot lisaks 10 miljardile eurole, mis IMF ja eurogrupp on valmis Küprosele laenama.

“Kuna see läheb Küprose finantssüsteemi stabiliseerimiseks, tundub õiglane, et ka kõik hoiustajad oma osa annavad,” ütles eurogrupi juht Jeroen Dijsselbloem laupäeva hommikuni väldanud maratonohtumise järel.

Tavatu lahenduse tingisid Küprose eripärad – finantssektor ületab riigi SKP kaheksa korda. Samuti on välisraha, sh küsitava päritoluga Venemaa kapitali osakaal riigis väga suur.

Samm on aga riskantne, kuna võib vallandada pangajooksu ka teistes raskustes euroala riikides. Eile ei olnud Küprose parlamendis abipaketile veel piisavat toetust. Hääletus toimub täna.

Hirmud üle paisutatud. Brüsselis Äripäevale antud intervjuus väitis mõttekoja CEPS juht Daniel Gros, et praegust rahulikumat seisut finantsturgudel tuleks kasutada just radikaalsemateks lahendusteks – mõned pangad või kreditorid euroalal pankrotti lasta. Mitte väriseda ja vabandada, et nüüd – stabiilsemates oludes – ei saa jälle riskida uue ebastabiilsuse tekitamisega.

“Ma arvan, et need hirmud on üle paisutatud. See on lühiajaline kulu, kuid majandus on hiljem dünaamilisem,” ütles Gros. “Minu vaate järgi on

80

protsenti SKPst on vaja Küprose pankade rekapiitaliseerimiseks, Iirimaa oli summa 40%, Kreekas 27% ja Hispaanias 6,5%.

”Seda lahendust ei tule kõrvutada mitte ideaalse, vaid väga tõenäolise võimalusega, et pangandussüsteemi või riigi pankrot läinuks veel kulukamaks.

Küprose rahandusminister
Michael Sarris

stabiilse süsteemi eesmärk see, et üksikute pankade pankrot peaks olema võimalik. Et riigid saaksid jääda tugevaks.”

Kreeka puhul Grosi sõnul valikut ei olnud – riik tuli päästa, kuna finantsturud olid liiga ebastabiilsed. Küprose puhul võiks aga suurematelt hoiustajatelt “lõigata” isegi 10–20% süsteemi stabiliseerimiseks.

Gros oli aktiivne kaasamõtteleja ka rahaliidu loomisel ja möönab, et 1990ndatel tehti viga, kui jäeti pangandusliit ja euroala IMF loomata. “Me ei andnud aru, kui oluline on finantsturgude stabiilsus,” tunnistas ta. “Kui meil on stabiilsed finantsturud, siis me saame öelda “ei”. “Ei” Kreekale, “ei” Küprosele. Ning kui siis erasektori “pügamise” järel on ikka veel raha vaja, siis on võimalus abistada,” rääkis ta.

Kui on võimalus öelda “ei”, on ka inimesi lihtsam veenda, et tuleb ületarbimine lõpetada ja elada võimaluste piires.

Praegu on Grosi arvates euroala võlakriisi lahendamisel üks suuremaid vigasid, et erasektori võlgu pole rohkem korstnasse kantud. See taak jääb Euroopa majandust pikalt rusuma.

Majanduse stimuleerimise ELi tasandil Gros aga ei usu – mis tuleb teha kasvu ergutamiseks, tuleb teha liikmesriikide tasandil. Ja mitte sellepärast, et Saksamaa või Brüssel nõuab.

Selles erineb Gros teisest Brüsseli mõttekoja Bruegeli tunnustatud analüütikust Zsolt Darvasest, kes tahaks näha suuremat rolli Euroopa Investeerimispangal ning nõudluse suurendamist tugevates euroala riikides, nagu Saksamaa, Holland või Soome.

“Põhja-Euroopa peab rohkem stimuleerima, EIB rohkem investeerima ja erasektori halvaks läinud võlad tuleb maha kanda. Mida kauem viivitada, seda vaevalisem on toibumine ja seda suuremad on kannatused,” rääkis Darvas, kes usub, et ka Euroo-

MURES inimesed üritasid nädalavahe-
tusel Küprosel oma raha kätte saada, kuid liimidiid olid juba jõus ja maksusumma külmutatud. FOTO: AP/
SCANPIX

it uudised seminar

26. märtsil

Sokos Hotel Viru, konverentsiruum Duetto

AVALIKU SEKTORI INFOSÜSTEEMIDE PLANEERIMINE JA ARENDAMINE

10.00 – 10.45 Infosüsteemide hinda kujundavad tegurid ja arendusvajaduste kogumine. **HEITI MERING**, Tieto Estonia müügijuht

10.45 – 11.30 Avaliku sektori IT projektide juhtimine. **MIHKEL TIKK**, teabevärv eesti.ee juht, Riigi Infosüsteemi Amet

11.30 – 12.00 Arutlusring: Riskid valikud – osta sisse või arendada ise?

13.00 – 13.30 Kogemuslugu: Riigi infosüsteem ja seotud arendusvalikud. **ANDRUS ALTROV**, Affecto Estonia tegevjuht

13.30 – 14.00 Kogemuslugu: Uue infosüsteemi loomine – algusest lõpuni. **RAUL MILL**, E-Tervise SA juhatuse liige

14.00 – 14.30 Kogemuslugu: IS arendamist puudutav koostöö avalikus sektoris. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi infoühiskonna teenuste arendamise osakonna nõunik **ALAR TERAS**

14.30 – 14.45 Energiapaus

14.45 – 15.15 Riigihangete seadus ja avaliku sektori IT projektide spetsiifika. **KADRI TEDER**, advokaadibüroo LAWIN

15.15 – 15.45 Efektne hankekorraldus ja raamlepingud. **ENE LEHISTE**, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse õiguse valdkonnajuht

Äripäev

Seminari soodushind kuni 19. märtsini on 169 eurot (km-ga 202,8 eurot). Alates 20.03 kehtib täishind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Lisainfo ja registreerimine telefonil: 667 0302 või aadressil marek.muhlberg@aripaev.ee (Marek Muhlberg, ITuudised.ee toimetaja).

NB! Kohtade arv on piiratud.

www.ituudised.ee

LAWIN

ÄRIPÄEVA KOOLITUS 25.–26. aprillil

ENESEJUHTIMISE PSÜHHOLOOGIA

Kuidas juhina olla valmis iga ajastu jaoks?

Koolitajad on
MARE PORK ja **ALAR TAMMING**

Täpsem programm aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Kahepäevase koolituse hind on 479 eurot (km-ga 574,8 eurot). Info ja registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või telefonil 667 0100.

Äripäev

WWW.KOOLITUS.ARIPA.EE

Ä Mis on mis Küprose kriisiabi

VIIES VÄLISABI KÜSIV euroala riik on Küpros. Varem on abi küsinud Kreeka, Iirimaa, Portugal ja Hispaania.

ABILAEN kuni 10 miljardit eurot.

LISAKS pangahoiustajate ühekordne maksustamine, millest laekuks 5,8 mld eurot ning mis rahandusvolinik Olli Rehni sõnul ei ole aktuaalne ühegi teise liikmesriigiga seoses (maksu määr alla 100 000 euro suurustelt hoiustelt 6,75% ja üle selle piiri 9,9%).

KOMPENSATSIOONIKS saavad hoiustajad pankade akt-siaid.

MAKS TABAB ühtemoodi nii Vene oligarhe kui ka Küprose väikehoiustajaid.

PANGAJOOKSU vältimiseks euroala teistes raskustes riikides on Euroopa Keskpank kõrgendatud valmisolekus.

TÕUSEB ettevõtte tulumaks 12,5%-le (praeguselt 10%-lt).

FINANTSSEKTORIT tuleb Küprosel oluliselt koemale tõmmata, aastaks 2018 Euroopa keskmisele tasemele. Praegu ületab see riigi SKP kaheksa korda.

VENEMAA nõustub leevendama Küprosele varem antud abilaenu tingimusi.

pa Keskpank pole veel viimast sõna öelnud. “Keskpank ei pea eurot nõrgestama, vaid tegema lihtsalt seda, mida teised keskpangad on teinud,” ütles ta, prognoosides intressikärbet.

Darvas kiitis pangandusliitu, kuid lisas, et peab euroalale vajalikuks ka oma elarvet. Sellest saaks vajadusel nõudlust ergutada, kui eelarve tasakaalu tähtsustav Saksamaa pole valmis teiste riikide jaoks seda ekstra sammu astuma.

“Suurim risk eurole on nõrk majanduskasv lõunas ja sotsiaalsed kannatused,” ütles Darvas.

Rahvas käärib. Ligi 15 000 kärpekuuri vastast piiras Brüsselis Ülemkogu ajal rahandusvolinik Olli Rehni tööräume. Sarnane tõsine hoiatus oli ametist lahkuva Itaalia peaministri Mario Monti kirjas teistele valitsusjuhtidele. “Rahva toetus reformidele – ja mis veelgi halvem, Euroopa Liidule – on draamatiliselt vähenemas,” hoiatas ta.

Peaminister Andrus Ansipi sõnul jäi suurem vaidlus teemal kasinuspoliitika *versus* majanduskasv Ülemkogul siiski ära. “Tegelikult seda debatti ei olnud,” tõdes Ansip. “Kõik leidsid, et valitud tee on õige. Tuleb jätkata kasinusmeetmetega, aga need kasinusmeetmed ei tohi ära tappa majanduskasvu.”

Valitsusjuhtide kohtumisel Euroopa Keskpanga juhi Mario Draghiga kordas too samuti korras rahanduse tähtsust. Ansipi sõnul lähtusid Draghi sõnumid aluselt, et Euroopa praktika ei kinnita korrelatsiooni avaliku sektori kulutuste mahu ja majanduskasvu vahel ning avaliku sektori kulutuste ja tööhõive vahel. “Need on asjad, millele need, kes pimesi laenata tahaks ja laenurahaga avaliku sektori kaudu majandust elavdada, peaksid mõtlema,” märkis Ansip.

AJAKIRJANIKU SÕITU BRÜSSELISSE RAHASTAS EUROOPA KOMISJON.

Rootsi pole pangaliidu suhtes veel otsust teinud

Ä SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Rootsi peaminister Fredrik Reinfeldt ütles Brüsselis Ülemkogul Äripäevale antud intervjuus, et Rootsi ei ole pangandusliidu küsimuses veel lõplikku otsust teinud.

“Me kehtestasime kolm olulist tingimust, millest kõige olulisem on, et me ei taha rahastada puudujääki teiste riikide pangandussüsteemis. Me leiame, et peab olema kriisilahenduse süsteem, mille alus on riigi enda vastutus, mis tähendab, et kulud ja riskid ei kanduks üle teistele riikidele. Kui me selle saame kindlustada, siis oleme valmis liitumist kaaluma,” kordas Reinfeldt Rootsi nõudmisi.

Teiseks tahab Rootsi õigust kehtestada oma pankadele kõrgemaid kapitali adekvaatsuse

ROOTSI peaminister Fredrik Reinfeldt. FOTO: BLOOMBERG

nõudeid. “Seal oleme kaugemale jõudnud,” mõonis Reinfeldt.

Rootsi kolmas nõudmine puudutab õigust kaasa rääkida otsustes, kus viimane sõna on praegu Euroopa Keskpanga nõukogul, euroala välised riigid seal aga esindatud ei ole. “Meie seisukohti on kuulda võetud, aga me ei ole veel saanud vastuseid, mida me ootame,” ütles Reinfeldt.

Ühtse pangandusliidu loomisel on kõige kaugemale jõutud ühtse pangandusjärelevalvega. Värskes analüüsis leiavad Brüsseli Bruegeli mõttekoja analüütikud, et eemale jäänud riikide kartusi on püütud praeguses juuriidilises raamistikus arvestada maksimaalselt. Äärmise abinõuna on jäetud võimalus ka järelevalvemehhanismist välja astuda.

Fordi juht teenis 21 miljonit dollarit

Ford Motor määras mullu tegevjuht Alan Mulallyle 21 miljoni dollari eest kompensatsioon, mis on siiski 8,5 miljoni dollari jagu vähem aasta varasemast, sest firma ei saavutanud kõiki seatud eesmäärke.

2006. aastast maailma vanima ja suurima autotootja juhina töötav Mulally on läbi aegade üks enim makstud juhte, vahendas Wall Street Journal. Suuresti seepärast, et ta juhtis surma äärel kõikunud Fordi kasumisse.

Viimase kolme aasta jooksul on Mulally teeninud 75 miljonit dollarit, kuid peamiselt aktsiates. Viimase aasta jooksul taastas Ford krediidiireitingute agentuurides oma investeerimisjärgu reitingu ja maksab dividendi.

Ometi ei suutnud firma täita kõiki turuosa eesmäärke USAs ja Euroopas, mis vähendas Michiganis põhineva firma juhtkonnatastu. Kuigi Mulally aastatastu kukkus ligi 30%, sai ta endiselt ligi kaks korda rohkem kui General Motorsi juht Dan Akerson. GMil on tippjuhtidele väljamakstava tasu piirang, sest USA valitsus on firma aktsionär.

ARIPAEV.EE

BÖRS

Muutus Tallinki aktsia hinnasamm

Kuna Tallinki aktsia tõusis üle 1 euro, muutub ka aktsia hinnasamm. Kui aktsia maksis alla ühe euro, siis näidati hinda kolme komakohaga. Nüüd näidatakse kaht komakohta. Hinnasamm on väärtpaberi suhtes kehtestatud väikseim hinnamäär, mille võrra maakleril on võimalik muuta kauplemissüsteemis kuvatud tehingutellimusi ja ostukinnitusi.

VISIIT

President Ilves kohtub NATO peasekretäri

Reedel Brüsselisse töövisiidile sõitnud Toomas Hendrik Ilves kohtub täna NATO peasekretäri Anders Fogh Rasmusseniga, kellega räägitakse alliansi tulevikust Afganistani operatsiooni järel. President kohtub ka Euroopa Komisjoni digitaalarengu volinikuga ning osaleb julgeolekupoliitika konverentsil. President Ilves osaleb kolmepäevasel mõjukal rahvusvahelisel julgeolekupoliitika konverentsil “Brussels Forum 2013”.

KAUBANDUS

Tarbija on kaubavalikul järjest teadlikum

Võrreldes 2010. aastaga kasvas 2012. aastal tarbijate hulk, kel on enda hinnangul piisavalt infot, et kaupa teadlikult valida. Samas on langenud nende arv, kes on kaupmeeste suhtumisega rahul. Tarbijakaitseamet koostöös majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga tellis konjunktuuriinstituudilt uuringu, millest selgus, et mullu valis kaupa otstarbekalt ja piisava teadlikkusega 67 protsenti tarbijatest. 2010. aastal oli teadlikke 59 protsenti. Mullu arvas 47 protsenti vastanutest, et kauplejad on tarbijate õigustega kursis, ja 36 protsenti, et kauplejad arvestavad tarbijate õigustega. 2010 oli sellise hinnangu andjaid vastavalt 49 ja 43 protsenti.

KINNISVARA

USA kinnisvara valmis tugevalt rallima

USA Föderaalreservi pingutused turgu toetada on lõpuks ometi vilja kandmas. Kaks suurpanka on tugevalt tõstnud kinnisvarahindade prognoose. JPMorgan Chase enam kui kahekordistas USA kinnisvarahindade kasvu prognoosi sel aastal, tõstes selle 7%-le, vahendas Bloomberg. Varem teatas Bank of America, et kinnisvara kallineb USAs sel aastal 8% võrra.

PRIVILEEG

ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakumisi privileeg.aripaev.ee

Parim hind!

Georg Ots Spa Hotell

220-265 €

Luksuslik puhkusepakett „Stressivaba elu” – garanteeritult parima hinnaga pakkumine vaid Privileegi nautijale. Loogastuge stressivabas keskkonnas, koguge energiat ja lülitage välja tööruutiinist. Pakett sisaldab majutust kaheks ööks, kolme spaaprotseduuri, õhtusööki GOSPA restoranis, rikkalikku hommikusööki, piiramatu basseini ja saunade kasutust.

Vaata kõiki pakumisi: privileeg.aripaev.ee

KAUBANDUSPINNAD

Kaupmees eelistab kaubakeskust tänava

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Kaupmehed soovivad järjest enam kolida kaubanduskeskustesse, sest nii on hõlpsam kliente juurde saada. Tänavapood jäävad aga nišitoodetele ja tugevatele brändidele.

Aprillis siseneb Eesti rõivatuturule taas brittide kaubamärk Next, mille tooteid sai siin viimati osta 14 aastat tagasi. Siis haldas poodi Baltika ning see oli nn tänavakauplus. Kuna poel ei läinud hästi, otsustas Next koostöö lõpetada. Nüüd tullaakse aga uuesti, seekord frantsiisifirma Modir kaudu. Modiri tegevjuht Austris Krumins ütles, et Baltimaades tänavapoodidega enam tegutseda ei saa, vaid rõhku tuleb panna kaubanduskeskustele.

Sama leidis Uus Maa kinnisvarabüroo äripindade tegevjuht Tanel Olek, kes sõnas, et juba pika aega on eestlaste seas kaubanduskeskused populaarsemad, seda enam, et meil puuduvad sellised kaubandustänavad, nagu on mujal maailmas.

“Meie tänane kaubandustänav on vanalinnas, kus käivad turistivood, aga kui vaatame, kuhu kohalik võiks ka kõndida, siis seda ei ole, et meile teki kaubandustänav nagu mujal maailmas,” selgitas Olek. Tema sõnul tasub seetõttu teha nn tänavakauplus vaid neil ettevõtetel, kel on olemas kas oma kindel klientuur ja nišitoodet või väga tugev bränd.

“Kui tal on mingi nišitoodet või oma sihtgrupp olemas, kes tuleb igal juhul kohale – ehk et keskus ei anna talle lisaväärtust –, siis ta võib tõesti olla tänaval, nii on lihtsam oma brändi promoda. Kui sa oled keskuses, siis sa oled ju tänavapildist peidus,” rääkis Olek ning tõi näiteks Tallinnas Pärnu maantee alguse, kuhu on tänava ääres kogunenud nn *high end* brandid, millel on oma tarbijaskond.

Ta märkis, et tavakaupmees eelistab minna keskusesse lihtsal põhjusel – keskuses on külastajad juba kohal, tema ülesanne on nad oma poodi sisse meelitada. Tänaval tuleb vaeva näha ja turundada, et klient kohale meelitada ja ta ostma panna.

Ümberkolimine tasus end ära. Üks neist, kes oma tänavapoe kaubanduskeskusesse kolis, on fototoodete pakkuja Fotoluks. Kaupluseketi omanik Asar Jõepera rääkis, et 2009. aastal, kui avati Solarist, soovis keskus neid ühe rentnikuna näha. Kuna pakutud rendihind oli mõistlik ning seni vanalinnas asunud kaupluse külastatavus ja käive pidevalt vähenesid, otsustati eraldiseisev pood üle viia kaubanduskeskusesse. “Tegime majanduslikult õige ümberkolimise,” sõnas Jõepera.

Ta leidis, et kaubanduskeskusesse kolimine annab märkimisväärselt suurema kliendivoo kui tänavakauplus, iga kuu stabiilse käibenumbri ning kasvatab brändi tuntust. Teisalt suurenevad tema sõnul palga- ja rendikulu. Esimene seetõttu, et kaubanduskeskuste lahtiolekuaeg on oluliselt pikem

ÖKOKAUPU müüva OÜ Biomarket omanik Priit Mikelsaar ütles, et tema ettevõttes on kaalutud eraldi poodide avamist, kuid otsustati teistsuguse strateegia kasuks, et olla inimestele lihtsamini kättesaadav.

FOTO: TERJE LEPP

kui tänavakauplustel. Rendikulu suureneb 6–10 korda, sõltuvalt keskusest, teatas Jõepera.

Olek rääkis, et kaubanduskeskuste rendihinnad viimasel ajal märkimisväärselt tõusnud ei ole, kuid hinda allapoole ka ei lasta. “Kaupmeestel on käibed paranenud, kuid keegi veel hõisata ei saa, ei olda tugevalt plussis, on lihtsalt likvideeritud miinus, aga samas keskused tahavad kogu aeg positsiooni ikkagi parandada,” sõnas ta. Lähiajal lisanduvad keskused muudavad tema sõnul kindlasti nõudluse-pakkumise vahekorda.

Jõepera märkis, et kuni ei teki keskustevahelist konkurentsi rentnike leidmiseks, ei ole suurt lootust, et rendihinnad langevad. Praegu on siinse rendihinnad tema sõnul võrreldavad Euroopa hinnatasemega.

Keskus dikteerib, kes sisse pääseb. Küsimusele, kui raske on keskustesse kauplema pääseda, vastas Olek, et piltlikult öeldes on järjekord ukse taga ja sisse ei saa igatüki, kes tahab. “Keskuse omanikud vaatavad ikkagi kaupmehele otsa: milline on tema taust, milline on tema sihtgrupp ja millist lisaväärtust ta pakub keskusele – nii keskuse külastajatele kui ka keskuse teistele üürnikele,” rääkis Olek.

Jõepera märkis samuti, et pindade pärast käib keskustes tugev konkurents ning keskus dikteerib, kes saab rentnikuks ja kes mitte. “Fotoluksi kauplus on olnud Tallinnas Kristiine, Solarise ja Viru keskuses nende keskuste avamispäevadest peale. Pikaajalistel rentnikel on kindlasti eelis uute rentnike ees, kuid seda vaid juhul, kui suudetakse olla keskuse jaoks atraktiivne partner. Korrektselt rendimakseid tasuvat, keskusesse sobivat kauplust ja hea teenindustasemega ettevõtet pigem soositakse, kui hakatakse välja vahetama,” rääkis Jõepera.

Samas otsivad keskused uusi tugevaid brände. “Kui nähakse, et on tugev bränd tugevate tegijatega, siis öeldakse, et palun – teised astuge eest ära, tema tuleb asemele,” selgitas Olek. “Eelis, et järjekorras ette saada, ongi unikaalsus, rahvusvaheline bränd. Midagi, mis tooks keskustesse külastajaid juurde, mis suurendaks kogu keskuse käivet.”

Tema hinnangul on Eesti keskustes põhiosa üürnikke ühed ja samad, mistõttu on keskused huvitatud just unikaalsetest kaupmeestest.

Ostame kasvavat metsa, metsakinnistuid ja metsamaterjali.

Metsa ülestöötamine ja transport.

Metsa istutamine.

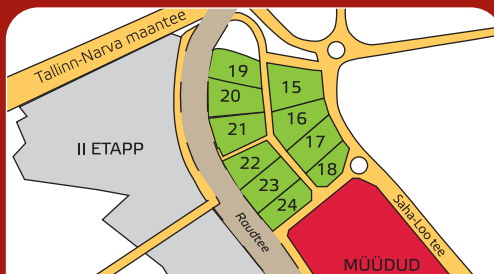
hansamets

**Info telefonil 50 60 777
www.hansamets.ee**

ehitusuudised.ee

ARCO VARA

Arco Vara 21 – usalda kogemust!

Müüa suurepärase asukohaga äri- ja tootmiskinnistud Nehatu Logistika-pargis.

Krundid suurustes 3017 m² - 44 182 m². Detailplaneering on kinnitatud. Olemas kõik kommunikatsioonid.

Lisainfo:
**Toomas Naska, tel 506 9788
www.arcovara.ee/nehatu**

Üürile anda erineva suurusega bürookorterid Tallinna kesklinnas Sakala 16a.

Saadaval 2–4-toalised korterid II–V korrusel, suurusega 46 m², 65 m² ja 113 m². Hinnad alates 550 €/kuu. Hinnale lisandub käibemaks ja kõrvalkulu. Kortereid on võimalik ka osta.

Lisainfo:
Margus Pöld, tel 501 3647

EST KINNISVARA

EST Kinnisvara on investeerimiskliendi esindaja ja investeringute haldaja Eestis alates 2003. aastast.

OSTAME ÄRIKINNISVARA

Pakkumised saata info@estkinnisvara.ee
Eva Kams 529 1451 www.estkinnisvara.ee

OSTAME PÕLLU- ja METSAMAAD

Pakkumised saata maakoht@maakoht.ee
Joel Peetsu 527 9206
www.maakoht.ee

Üürile anda kontoripinnad

Eesti kõige prestiižsemas büroohoones!
Suurused 8–1000 m²
Lisaks virtuaalkontorid ja koosolekuruumide rent

Täpsem info: Petrasol
Ville Ryyänen, tel 5646 4458
ville.ryyänen@petrasol.ee

PETRASOL
business services

poele. Kulud suuremad

Ä Vördlus

Rent kõrgeim väiksemates keskustes

kaubanduspindade üürihinnatasemed Tallinnas, eurodes

KAUBANDUSKESKUS KUNI 100 M²	20-60
kaubanduskeskus 100-500 m ²	12-35
kaubanduskeskus, ankurrentnik	7-10
tänaval	9-35

ALLIKAS: UUS MAA KINNISVARABÜROO

Meie tänane kaubandustänav on vanalinnas, kus käivad turisti- vood.

Uus Maa kinnisvarabüroo äripindade tegevjuhi Tanel Oleki sõnul puuduvad meil kohalikele orienteeritud kaubandustänavad

Ä Üks küsimus

Kas tänavakaupluste aeg saab ümber?

PRIIT MIKELSAAR,
Biomarket OU omanik

Ma ei usu hästi. Kui vaatame igal pool mujal maailmas, siis valitseb tasakaal: on nii tänavakauplused kui ka kaubanduskeskused. Minu arvates on küsimus asukohas ning personaalikul on ka päris oluline. Isegi kui sa maksad rohkem renti, peab personal ruutmeetri kohta olema enam-vähem sama. Mõnikord võib suurema rendi maksmine – eeldusel, et sellega tuleb poodi rohkem inimesi – olla majanduslikult väga põhjendatud. Nii et ma min-

git drastilist muutust küll ei näe, pigem on see selline vaiken trend.

TANEL OLEK,
Uus Maa kinnisvarabüroo äripindade tegevjuht

Ma arvan, et alati on kaupmehi, kellele sobib tänavapinnal olemine. Näiteks muusikapoe, kus müüakse kitarre, trumme ja süntesaatoreid. Nad võivad keskusesse minna, aga nad ei hakka seal rohkem müüma. Seetõttu arvan, et tänavapinnad tühjaks ei jää: lähivad ühed välja, tulevad teised asemele.

Biomarket: otsustasime keskuste kasuks

OÜ Biomarket omaniku Priit Mikelsaare sõnul otsustasid nad avada poed keskustes, sest seal on rohkem rahvast ja võimalus teha ökotooted inimestele kättesaadavamaks.

“Ma tean, et ökosektoris on rida kaupmehi, kellel on eraldi poed, natuke rahulikuma kohta peal, pisut madalama rendiga, samas saab autoga kiiresti ligi,” arutles Mikelsaar eraldiseis-

va poe positiivsete plusside ja miinuste üle. Ta ei välistanud, et ökopood võiks tegutseda eraldiseisvana, kuid märkis, et tema kogemuse põhjal ei ole tegemist enam sedavõrd nišivaldkonnaga. “Kui inimene ei saa seda ökoasja, siis ta ostab tavaasja. Meie kogemus on see, et ökokaup läheb üha enam nišist välja,” rääkis Mikelsaar.

Ta märkis, et kaupmehel ei ole

mõtet maksta kaubanduskeskuse kõrgemat renti, kui tema käibele ei aita märkimisväärselt kaasa see, et tema poest möödub päevas 5000–10 000 inimest. “See, mida kaubanduskeskused pakuvad – kontsentreeritud inimestevoogu, head parkimist, head ligipääsu –, minu arvates on see päris hea pakkumine, mida enamikul tänavakauplustel ei ole,” ütles Mikelsaar. “Ma usun, et

kaubanduskeskused saavad tugevamaks ja jäävad endiselt atraktiivseks, vähemalt ökosektoris küll,” sõnas Mikelsaar. Ometi märkis ta, et kui on eraldiseisev pood väga hea tänaval peal, siis see võiks toimida küll.

Ta leiab, et eraldiseisvad poed sobivad sellistele nišitoodetele, mida ostetakse harva ning mille pärast ollakse valmis kuhugi spetsiaalselt sõitma.

Reparo!
www.reparo.ee

ÄRIPINDADE
EHITUS, REMONT,
SISEVIIMISTLUS

KONKURSS

Lennusadam valiti aasta betoonehitiseks

Eelmisel aastal avatud Lennusadam on noppinud mitmeid auhinda. Eelmisel nädalal lisandus Lennusadamale kaks auhinda – aasta betoonehitis ning aasta turundustegu.

14. märtsil toimunud betoonipäeval tunnustas Eesti Betooniühing konkursi “Aasta betoonehitis 2012” võitjaid.

LEMMIKUD

ehitusuudised.ee loetuimad uudised

Mis takistab ehitajate arvates efektiivsuse kasvatamist ehitussektoris? Ehitusuudised.ee küsitles ehitussektoris aktiivselt tegutsevaid ettevõtjaid ja võtmeisikuid.

Saarniit: ehituse efektiivsusele aitab kaasa läbipaistev hankekorraldus. Efektiivsuse ja tööviljakuse tõusule loob eeldused aus konkurents, mida toetab läbipaistev hankekorraldus, märgib Riigi Kinnisvara Asi juht Jaak Saarniit.

KAANON
KINNISVARA
Ostame kinnisvara
Harju- ja Tartumaal
Tel. 53 488 966, tehing@kaanon.ee
Võtame müüki
kinnisvara, konsultatsioon tasuta
Hindamised
(kõikidele pankadele,
s.h. finantsaruandluseks)
www.kaanon.ee
Endla 6, Tallinn 10149
Telefon: 6659585
Riia 24, Tartu 51010
Telefon: 7350850

RÄVALA
KAHEKSA
Üürile anda
büroopinnad Tallinna Citys
suurusega alates
15 m² kuni 750 m²
hind alates 3,20 €/m²
Rävala pst 8
Tel: +372 52 490 90
e-post: rent@r8.ee
WWW.R8.EE

Müüa puhketalu Saarde vallas Pärnumaal!

Suure armastuse ja pühendumusega taas ellu äratatud talu räägib enda eest ise. Talumajade sisustuses ning ümbritsevas, kus on püütud säilitada eelmise sajandi hõngu, on tunda asjatundlikku kätt. Maailine loodus pakub silmailu pühkides linnakärast tekkinud pinged. Hind 600 000 €.

Ingmar Saksing, +372 50 13 320

www.lvm.ee

kinnisvara

ÄRIPÄEV 18. märts 2013

toimetaja Alo Merilo, tel 667 0182, e-post alo.merilo@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Tööandjate keskliidu uus juht Jüri Kõo soovib jagada sotsiaalmaksu töötaja ja tööandja vahel. Kas Teie hinnangul on Jüri Kõo mõttel jumet?

PEEP PETERSON,
Eesti Ametiühingute Keskliidu juht

Me oleme tööandjatele õelnud, et oleme avatud teemat arutama. Kas see arutelu viib otsuse või nõusolekuni, ei tea. Kui esialgu arvasime, et töötajate jaoks on vaid üks risk – et nende palk protsessi käigus väheneb –, siis nüüd on leitud rohkem riske. Näiteks kui haigekassal tekib rahapuudus – mida on ka näha –, siis töötajad hakkavad maksuma täiendavat koormust üksinda.

Sotsiaalminister ütles meile, et praegu ei ole riigikogus ühtegi erakonda – kaasa arvatud Reformierakond –, kes oleks selle teema menetlemisest huvitatud. See tähendab, et ühiskonna jaoks tuleb laiemalt selgitada, mis on selle mõte. Ametiühingu seisukoht on, et see tuleks laiendada mingisuguseks suuremaks leppeks. Küsimus, mis haigekassast ja tervishoiuvaldkonnast saab, kas kutsehaigus ja kutseõnnetused saavad kindlustatud – me tahaksime midagi vastu saada, kui see teema laheneb.

JÜRGEN LIGI,
rahandusminister

See on vana idee, millest ma ei soovitaks tööandjatel ülearu innustuda. Esiteks on see muude probleemidega võrreldes tilluke, teiseks ei saadaks sellest aru, ja kolmandaks ei tee see maksukogumist tõhusamaks.

Kui üldiselt on tööandjad tunnistanud hakanud, et ühiskondlik debatt on tugevasti libateemadest viltu, siis idee põhjendamisel on pudenenud ebakohane fraas “Valitsejad tegelevad peamiselt avaliku arvamusetoetusreitingu jälgimisega”. Ettevõtjate puhul saab isiklikku materiaalselt eesmärki tunnustada kui ühiskonna jõukuse kasvatamise eeldust, valitsejate puhul tuleb aga lihtsalt leppida, et populaarsusreiting pole eesmärk, vaid paratamatu eeldus ühiskonna teenimisele. Soovid, mis lisavad eksitavaid meeleolusid, sealhulgas et riik petab brutopalgas suuremaks, teeb töörahva elu keerulisemaks ja tõstab maksu, ning hoolib ainult ettevõtjatest, ei tule kasuks kellelegi peale vasakpopulistide ja tuleks hoida vaos.

LUGEJA ARVAB

”Pangalt aktsiate kohta kommentaari küsida on sama mis varga käest luku kohta soovitusi saada. Kommentaar loole “SEB: Kolm Tallinki aktsia müügi põhjust”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetust:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levit:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee Trükk AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äsi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

”Rainer Vakra: Selline käitumine on omane Itaalia maffiale, kus võlglasti ähvardatakse ja hirmutatakse.

Riigikogu demokraatide juht taunis viisi, kuidas Keskerakonna peasekretäri Priit Toobali nõudmisel kaotas Tallinnas neli ametnikku nn tänumaksu maksmata jätmise tõttu oma töökoha.

KOLUMN

Teedeehituses ja autoostus oleme pimesi üle jõu kulutajad

Viimase kümne aasta teehoiu poliitika analüüs viib mõtteni, et riigi rahandus on küll korras, teed ja tänavad aga mitte. Nii mõjutab teede ja tänavate olukord igaüht meist – seda nii otseselt kui ka kaudselt. Mõju avaldub lõhutud sõiduvahendites, liiklusõnnetustes vigastada ja surma saanutes, ka nt löökauku tõttu jalakäijates ja neile otsa sõitvates mootorsõidukites, määratud riides, hilinevad ühistranspordis ja selle kõige pärssivas mõjus majandusele. Kui arvesse võtta, et enamik transpordist toimub autoteedel, siis on selge, et Eesti majandusel võiks minna oluliselt paremini, kui teehoiustsüsteemi parendamisse panustataks rohkem ja efektiivsemalt.

Teehoiu rahastamiseks riigieelarvest ettenähtud üldsumma suurus peaks vastama vähemalt 75%-le kütuseaktsiisist. Alates 2003. aastast koostatakse riigieelarve põhimõttel, et kõik rahastamisallikad – riigieelarve raha, omatulu (ehk majandustegevusest laekuv tulu) ja välistoetus – loetakse kütuseaktsiisi arvestusliku määra sisse. Seega on kütuseaktsiisist teedele suunatav osa seda väiksem, mida suurem on välisabi osakaal ja omatulu. Eurorahaga ehitatakse küll suuri ja kalleid objekte põhimaanteedel, kuid teeseaduse sellise sõnastuse tõttu jäävad kaotajaks kõik väikesemad teed. Jääb arusaamatuks, mis abi on euroliidu struktuurifondide vahenditest, kui teehoiu rahastamine sellega ei suurene.

Eesmärgid täitmata. Ilmselt ei täida euro-raha sel viisil ettenähtud eesmärgi – vähendada mahajäämust Euroopa arenenud riikidest. Euroametnikele võime küll ette näidata sõidetavad põhimaanteed, kuid peame pingsalt jälgima, et trassilt kõrvale ei keeraks, sest siis peaksime vaid häbi tundma ning otsima nähtule vabandusi.

Kui 13aastase keskmise vanusega teekate põhimaanteel veel sobib näitamiseks, siis tugi-maanteed 25- ja kõrvalmaanteed ning kohalike teede 30–50aastased teekatted ilmselt mitte. Ainsad erandid võiks ilmselt olla Põlvamaal asuva maanteemuuseumi juurde viivad teed – jääb mulje, nagu kuuluks seal ka ümbruskonna teed ekspositsiooni hulka.

Liidset teed on kallis hooldada ja remontida. Paralleele võib tuua vanade hoonete ja masinatega. Ühel momendil on mõttekam muretseda uus.

PRIIT WILLBACH,
RENE PRUUNSILD
Tallinna Tehnikakõrgkooli professor
ja lektor

”Ilmselt ei täida euroraha kasutamine teehoius selleks ettenähtud eesmärgi.

Paraku on eestlaste mentaliteet nii autoostu kui ka teedeehituse vallas üsna sarnane.

Kui paljud lugejad tunnevad kedagi, kes on muretsenud endale väga uhke, kuid majanduslikult üle jõu käiva sõiduriista?

Sama on uute teedeehituslike objektidega, kus ehitatakse väga uhke ja kallis liiklussõlm või teelõik, millega seoses kasvavad ülalpidamiskulud ehk hoolduskulud mitu korda. Tõenäoliselt oleks mõistlik siiski osta “asi”, mis on kasutatav pikka aega ega nõua edasisi suuri kulutusi.

Teede Tehnokeskuse 2011. a uuring näitas riigimaanteed pikaajalist kumulatiivset alarahastamist 836 mln euro ulatuses. Kohalike teede ja tänavate puhul on kumulatiivne alarahastamine meie hinnangul laias laastus 300 mln euro ringis. Senine teehoiu poliitika on viinud selleni, et Eesti teed vananevad kiiremini, kui neid jõutakse remontida ehitada või rekonstrueerida.

Olukorra konserveerimiseks oleks vajalik iga aasta investeering teedesse 50–60 mln eurot enam. Kui tahame mahajäämust likvideerida näiteks 10 aasta jooksul, siis peame igal aastal lisama 120–140 mln eurot. Oluline on loomulikult ka koht, kuhu lisatakse.

Kohalikke teid, erateid ning linnade tänavaid ja teid on kogu teedevõrgust avalikus kasutuses umbes 72 protsenti. Omavalitsuse põhiline tulubaas on üksikisiku tulumaks, millest peab saama korraldatud ka teehoid. Lisaks on riigivõim toetanud omavalitsusi kütuseaktsiisi laekumisest 5–10% ulatuses. 2013. aastal on see 29,3 mln eurot. Kohalikud omavalitsused eraldavad oma eelarvest kohalikele avaliku kasutusega teedele-tänavatele umbes 8% aastast. Alarahastamine põhjustab teedevõrgu ebaühtlase arengu ja pärsib metsanduse, põllumajanduse ja kogu Eesti regionaalarengut.

Lootuskiir. Tänavu alustas MTÜ Eesti Asfaldiliit juures tööd teedeehitusklast, milles osalevad ehitustarneahela erinevad osapooled – projekterimis- ja ehitusteenused, materjalitarnijad, õppe- ja teadusasutused ning erialaorganisatsioonid. Teehoiu edu võti võib olla kohalike ehitusmaterjalide (ka põlevkivitööstuse ja ehituse jääkmaterjalide) maksimaalses ära kasutamises. Teekonstruktsiooni kandevõime probleemi lahendamiseks tuleb ilmselt taas alustada betoon-teede ehitamisest.

REPLIIK

Lõunarahvastelt on ka midagi õppida

Kodumaist toitu tasub võimalusel eelistada mujalt sisetoodavale. Ent meil, põhjamaalastel, tasub oma elu ja tervise huvides õppida ka Vahemere rahvaste söögi- ja joogisedelist.

Eelmise kuu New England Journal of Medicine avaldas ajaloosiiani kõige suurema dieete võrdleva kliinilise uuringu tulemused. Uuringus osales üle 7400 inimese, jaotatuna kolme erinevat dieeti järgivasse rühma. Kahes rühmas söödi joodi nn Vahemere dieedi järgi, mis on rikas oliiviõli, pähklite jt piirkonnale omaste toiduaine-

PEKKA SUONIO
tervishoiu-ettevõtluskonsultant

”Tervise huvides tasub õppida Vahemere söögi- ja joogisedelist.

te poolest. Samuti tarbisid uuritavad nendes rühmades seitse või enam klaasi veini nädalas. Kontrollrühma inimesed järgisid karskemat ja madalama rasvasisaldusega dieeti.

Südamele hea. Tulemusi mõeldi selle järgi, kui palju esines rühmades mitmeaastase uuringu ajal surma, südameatakke või insulte. Selgus, et vahemerealise toidu sööjaid suri oluliselt vähem ning nende südameveresoonted pidas paremini vastu kui karske ja low-fat-söögilauaga kontrollgrupp.

See kliiniline uuring oli uni-kaalselt kiiduväärne ka selle poolest, et seda toetas Hispaania valitsus – riik, kellel pole just palju vahendeid teadusuuringuteks. Me vajame rohkem teavet selle kohta, mida me sööme ja kuidas see meie tervist, elukvaliteeti ja ühiskonda tervikuna mõjutab. On meeldiv teada, et seitse veiniklaasi nädalas võib olla kasulik. Kodumaise toidu eelistamisest rääkides aga tasub meele pidada, et ka meil kasvab kohalikku päritolu pähkleid, kuid kartul saab siia hoopis Ameerikast.

VIDEO: SOOVITAN KILGIGA OLLA ETTEVAATLIK. Pristise omanik Indrek Sepp ütles Rein Kilgist plaanitava raamatu kohta, et tema ei tahaks sünnipäevaks kingitust, kus kirjeldatakse, milline siga ta on olnud.

MAAGI KOLM MUSKETÄRI. Soome suuruselt neljanda lihatööstuse ostnud Maagi juhte iseloomustab moto "Üks kõigi,

kõik ühe eest." Maagi musketärid räägivad vähe, kuid kui midagi öeldakse, siis konkreetselt.

EESTI JOOGITURG KUIVAB KOKKU. Jookide siseturu müügimaht üha kahaneb. Põhjus on tooraine ja energiakulude kalinemine ning tarbijate tõrjuvad hoiakud. Tootmismahtu annab kasvatada vaid ekspordi toel.

KOMMENTAAR

EAS muutub valeotsuste tõttu ebausaldusväärsemaks

EAS on otsustanud muuta eksporditoetuste andmise korra. See on mõistlik samm, mida toetavad erinevad mõju hindamised ning majandusministrium koostatud toetuste analüüs.

Vaadates seni toetatud firmasid on selge, et nt sadadesse miljonitesse eurodesse ulatuva käibega BLRT, kellel on niigi palju vabasid vahendeid jaotamata kasumi arvel käepärast, ei tee oma ärilisi otsuseid EASilt saadud või saamata jäänud toetuste järgi.

Maksimaalne toetussumma kaheaastase perioodi peale, 160 000 eurot, on vaid piisk selle ettevõtte investeeringutes. BLRTga sarnaseid toetusesaajaid on olnud veel mitu.

Otsust lõpetada mõju mitteomavate toetuste andmine võib pidada õigeks. Kuid EAS on teinud ka kaks olulist valeotsust.

Ebausaldusväärne partner. Esiteks said ettevõtted EASis muutuvast korrast teada alles siis, kui vastav otsus oli juba tehtud. EASi toetuste süsteem peab aga olema läbipaistev. Formaalset see nii on – eksisteerivad määrused ja hindamiskor-

MIHKEL RANDRÜÜT
ettevõtlusnõustaja

Praegused premeerivad toetused tuleb lõpetada.

rad, mis sätestavad kellele, mis tingimustel ja mis alustel toetust antakse – vältimaks onupojapoliitikat.

Kuid poliitiline muutus ei tohi toimuda toetuse jagaja suva kohaselt. See eeldab seaduslike aluste läbivaatamist ning avalikkuse teavitamist.

Praegu on EAS sisuliselt käitunud vastu seaduse mõttele ning öelnud ära ettevõtetele, kes investeerisid oma aega ja raha protsessi, mille reeglid olid neile teada, kuid mida ei-rati. Selline käitumine muudab EASi (ja riigi) ebausaldusväärseks partneriks.

Ettevõtte suuruse järgi ei saa

automaatselt järelada, kas toetus on vajalik või mitte. Ka uus lahendus ei välista seda, et leidub ettevõtteid, kes kasutavad EASi toetust pigem preemia.

Nõrgemad jäävad toetusest ilma. Eestis on palju väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid, mis on kasumlikud ja finantsiliselt võimekad. Pakun, et sellised ettevõtted moodustavadki suurema osa EASi toetuse saajatest, kuna see on üks oluline hindamiskriteerium, mille järgi toetuse andmist otsustatakse. Just nõrgemas seisus ettevõtted jäävad toetusest ilma, mitte korralikke kasumeid teenivad ettevõtted.

Reaalsuses eksisteerib ettevõtteid, kes vajavad arenguhüppe tegemiseks lisa raha, kuid kelle jaoks pankade pakutud tingimused võivad olla liiga karmid või investeringu riskiaste juhtkonna jaoks liiga kõrge.

Taoliste ettevõtetele tuleb anda võimalus lisarahastamiseks uuele tasemele jõudmiseks. Seda tuleb teha aga mõistlikult ja kuluefektiivselt. Praegused premeerivad toetused tuleb lõpetada.

EDUKAS EESTI

Meie parteipoliitikud võtku mürareostust vähemaks

Eesti edukuse tõstmise üks vahend võiks olla sihipärane mürareostuse vähendamine. Ühiselt loodud müravabamas keskkonnas oleksid edukamad kõik elanikud ja sedakaudu kogu Eesti riik.

Kuuldav, nähtav ja mõnikord ka haistmismeelega tajutav müra, mis kaasneb majandustegevusega (tootmine, ehitus, transport jms), on mõnes mõttes paratamatu, kui soovime, et meie majandus areneks ning inimeste elujärg paraneks.

Olmemüra. On ilmselt liiga optimistlik loota, et meie inimeste ükskõiksus, hoolimatus ühiselu kirjutatud ja kirjutamata reeglite suhtes ja muu sarnane suhtlemis- ja olmemüra lühikes ajaga märkimisväärselt väheneda võiks.

Siiski usun, et kui igaüks püüab, suudaksime nt klientide, müüjate, bussijuhtide, naabrite, aga mõnikord ka pereliikmete kärsitu, väsinud ja tõrjuva suhtlemisstiili asendada hoolivama kontaktiga.

MAARJA-VIORIKA PAAVEL
TTU tehnoloogia valitsemise magistrant

Jäetakse mulje, et ise mõtelda suudavadki vaid valitsusparteide väljavalitud juhid.

Mis aga eelkõige häirib ja võib saada ohtlikuks Eesti edu kestlikkusele, on üha sagedamini inimesteni jõudev juhtivoliitikutega ja nende nõuandjate retoorika. Müra, millega justkui üritatakse luua muljet, et ise mõtelda ja järeldusi teha, väärilisi ideid genereerida, põhjus-tagajärg seoseid ja piisaval astmel üldistusi luua suudavadki vaid valitsusparteidesse kuuluvate inimeste hulgast välja valitud juhid. Müra, mille sees

väidetakse, et kes hoolib Eestist, ei tohi eelnimetatute pakutud (loe: läbi või peale surutud) ideid, plaane ega tegevust kritiseerida ega nende vajalikkust või õiguspärasust kahtluse alla seada. Müra, mis on suunatud iga teistsuguse arvamuse avalduse, valitsuspoliitika objektiivse analüüsi ja konstruktiivse kriitika summutamiseks. Müra, mille põhjal viited võimalike kitsaskohtadele riigis väidetakse olevat kantud millestki ebamõistlikust, rumalast või vaenulikust ning mis on seetõttu tühi ja avalikkuse ala- ja naeruvääristamist väärt.

Ligne poliitmüra. See on müra, mis tekitab inimestes õigustatud ja kasvavat pahameelt. Oleme küll üks maailma suurema sõnavabadusega riiki, ent selle mõiste harjumuspärase õiguste ja vabadustega sisustatust *de facto* meeled viimasel ajal enam ei kinnita. Leian, et just taolist müra oleks vaja Eestis oluliselt vähendada. Müravabama Eesti eest!

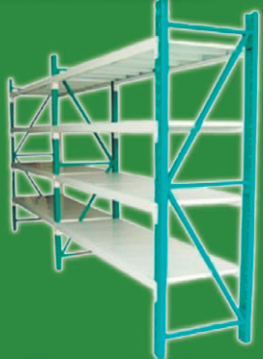
18. märts 2013 ÄRIPÄEV
toimetaja Alo Merilo, tel 667 0182, e-post alo.merilo@aripaev.ee

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

reklaam

MÜÜGIL KASUTATUD kontorimööbel, kodumasinad, metallriiulid jne.

Tähetorni 21-j, Tallinn
Tel 55 26 608

www.Apuneks.ee

M-A-J-A-N-D-U-S
RAPID
T-A-R-K-V-A-R-A

Majandustarkvara **RAPID**
UUDNE JA SOODNE!
telefon 635 6660 • rapid@ttarkvara.ee
www.tttarkvara.ee

TELLI HALUPUUD JUBA TÄNA!

Halupuud konteineris (toores, kuiv).
Transport hinna sees.
Lisaks pakume **süütepulki, suitsutuslaastu ja multzi.**

Info tel 5333 22 84, www.halupuu.ee

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu

AUTENTE

VALMIS OSAÜHINGUD RAAMATUPIDAMISTEENUSED MUUDATUSE ÄRIREGISTRIS
Tallinnas Jõe 2, II korrus • Tel 660 1760
Tartus Ülikooli 4-9 • Tel 734 9966
www.autente.ee info@autente.ee

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine

Firma kätte 24H jooksul! Suur nimevalik

www.wasp.ee info@wasp.ee tel 677 0155 mob 51 12 061

wasp project

PRIVILEG

ainult Äripäeva Lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi privileeg.aripaev.ee

**Vaid
Teile
-99€**

Saladuslik Köue mõis

275 €

Saladuslik Köue mõis – privilegeeritu võit paketi Deluxe hinnast on 26%! Nautige seiklust ja stiilseid külalistetubasid südamega taastatud mõisas, mis asub kõigest poole tunni autosõidu kaugusel Tallinnast keset puutumatut loodust ja vaikust. Mõisa gurmee restoran Kaheksa Jalga toob Teieni tippkokade hõrgud maitset. Tavahind: 374 eurot.

Vaata kõiki pakkumisi: privileeg.aripaev.ee

TÕUSJA

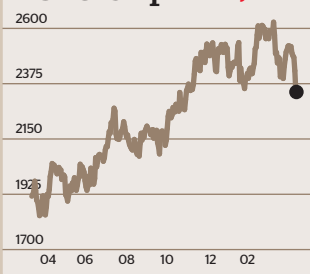
Bank of America aktsia rallis, sest pank sai õiguse osta aktsiaid tagasi.

Bank of America
12,50 USD **+3,58%** ▲

LANGEJA

Laevaoperaatori kvartali käive tuli nõrgem, kui oodati.

Carnival Corp.
2345 GBp **-2,91%** ▼

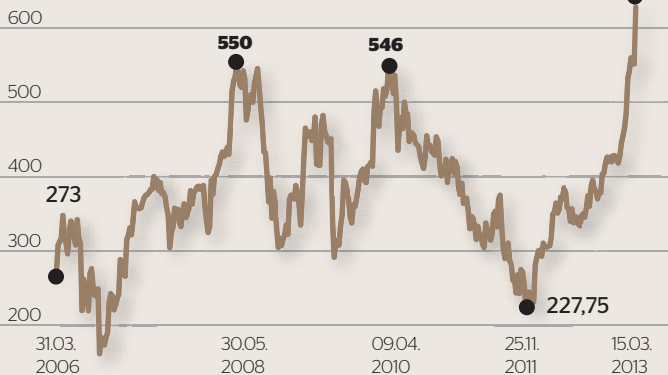
ÄRIPÄEV 18. märts 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

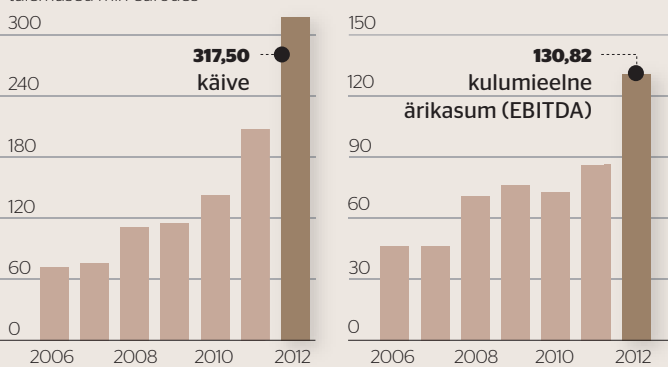
Võrdlus

Head tulemused lennutasid Playtech'i aktsia uute kõrgusteni

aktsia hind pennides

tulemused mln eurodes

ALLIKAS: BLOOMBERG

630

töötajat on praegu Playtech Estonias ja Videobetis, mis mõlemad kuuluvad Playtech'i kontserni. Lisaks on tarkvaraarendaja koduleht töökuulutusi täis.

BÖRS

Eestlased aitasid Playtech'i rekordini.

Aktsia

2013. aastal

49% plussis

RAIVO SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee

Üle kuuesaja Eesti programmeerija abiga on Londoni börsil kaubeldav Playtech'i aktsia tõusis oma ajaloo kõrgeima tasemeni. 2013. aastal on väärtpaber jõudnud sealjuures üles lennata uskumatud 49 protsenti! Viimati rõõmustas Playtech aktsionäre möödunud neljapäeval ja reedel, kui internetimängude tarkvara tootja näitas tugevaid aastatulemusi.

Kõige enam saab firma edu üle rõõmustada üheks maailma üheks rikkamaks poissmeheks nimetatud iisraellane Teddy Sagy, kellele kuulub ligi pool Playtechist ning kelle varandust hindas Forbes oma viimases rikaste edetabelis 1,8 miljardile dollarile.

"Ettevõtte lähed tõesti hästi – nii majandusnäitajate kui ka aktsia hinna poolest. Kindlasti on inimestel hea meel töötada niivõrd edukas ettevõttes," vastas Playtech Estonia juht Kaari Simson küsimusele, kui palju siinseid Eesti töötajad aktsia hinna rallile kaasa elavad.

Ehkki ka Playtech Estonia töötajatel on võimalus osaleda aktsiaoptsioonides, ei soostunud Simson vastama, kui palju meie programmeerijatest Playtech'i aktsiaid/optsiione omada võiks. Küll aga märkis ta, et börsil noteerimine lisab ettevõttele prestiiži ja usaldusväärsust ning kind-

lasti aitab kaasa inimeste otsusele ettevõttesse tööle kandideerida.

Kindlasti saab aga Playtech'i edu üle rõõmustada ettevõtte eestlasest kaasasutaja Rain Kivisik, kellele kuuluvad aktsiad peaks Äripäeva andmeil olema väärt juba üle 64 miljoni euro.

Seitse börsiaastat. 2006. aastal Londoni alternatiivbörsile läinud internetimängudele tarkvara tootvast Playtechist on saanud suure kaliibriga firma. Möödunud aasta juulis liikus aktsia Londoni börsi põhiturule ning septembris kaasa see prestiižsesse FTSE 250 börsiindeksisse.

2012. aastal toimus Playtechil väga suur arenguhüpe. Käive tõusis 51% ja kulumieelne ärikasum 49%. Suuresti oli käibe kasvu taga turundus-teenuseid pakkuv PT Turnkey Services Limited (PTTS), mis omandati 2011. aasta keskpaigas.

Ehkki ülevõtmiste tõttu on Playtech'i kontserni töötajate arv kahe aastaga ligi kolmekordistunud ning ulatub ligi kolme tuhandeni, annavad Eesti programmeerijad börsifirma tulemustesse endiselt märkimisväärse panuse.

"Eesti on jätkuvalt kontserni suurim arenduskeskus ja annab väga olulise osa Playtech'i grupi edust," ütleb Simson küsimuse peale, kas suure laienemise käigus pole Eesti üksuse osatähtsus börsifirmas kahanema hakanud.

Praegu töötab Playtech Eestis ja Videobetis börsifirma heaks 630 inimest ning Simsoni jaoks on töötajate värbamise kasvuplaanid jätkuvad. Lisaks kiirele kasvule on Playtech suutnud olla ka korralik dividendiaktsia.

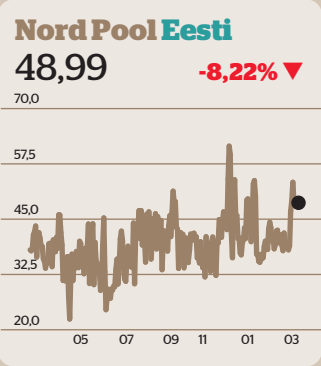
Playtech'i edu üle saab rõõmustada Rain Kivisik, kellele kuuluvad aktsiad on väärt juba 64 miljonit eurot.

7%

on selle aasta algusest kukkunud Briti nael teiste suuremate valuutade vastu, olles sellega üks nõrgemaid valuutasid maailmas.

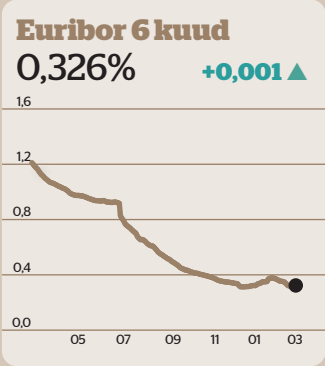
Eratarbijad peaks arvestama, et elektrienergia hinnale lisan- dub lepingus ka käibemaks.

Eurot on mõjutamas poliitili- sed mured euroala suurimates riikides.

Euroopa Keskpank ei pruu- gi enam baasintressimäärasid langetada.

PLAYTECH
Estonia juht
Kaari Simson
ütles, et
inimestel on
kindlasti hea
meel töötada
niivõrd
edukas ette-
võttes.
FOTO: VAINU
ROZENTAL

Kommerts pankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontaktteeruge pangaga						
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank***	0,01 (7)		0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50	0,70	0,90	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10		0,10	0,15	0,20	0,35	0,45	0,55	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,50	0,60	0,70	1,00	1,30	1,50	1,70	2,00	350
DNB	0,10(7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK		-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,30	2,05	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontaktteeruge pangaga				
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,55	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,50	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***tavades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0.10% kõrgem (3) personaal pang, klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt, (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägit **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Swedbank

Haarake võimalusest ja liituge 18.02.-31.03.2013 soodsalt Swedbanki pensioni III sambaga.

Swedbanki pensionifondide fondivalitseja on Swedbank Investeeringufondid AS. Tutvuge fondide prospektidega aadressil www.swedbank.ee/fondid või lähimas Swedbanki kontoris.

Lisainfo saamiseks pöörduge Swedbanki investeerimistoe poole telefonil 613 1606 või e-posti aadressil investeeringustugi@swedbank.ee.

8,3458

Austraalia dollar	AUD	1,2609
Bulgaaria leev	BGN	1,9558
Hiina jüaan	CNY	8,1354
Hongkongi dollar	HKD	10,1525
India ruupia	INR	70,6710
Jaapani jeen	JPY	125,5600
Kanada dollar	CAD	1,3352
Korea won	KRW	1452,8900
Leedu liit	LTL	3,4528
Läti lattu	LVL	0,7014
Norra kroon	NOK	7,5325

40,0057

Poola zlot	PLN	4,1505
Rumeenia leu	RON	4,3931
Singapuri dollar	SGD	1,6334
Suurbritannia nael	GBP	0,8640
Sveitsi frank	CHF	1,2308
Taani kroon	DKK	7,4581
Tai baat	THB	38,6560
Tšehhi kroon	CZK	25,5750
Türgi liir	TRY	2,3666
Ungari forint	HUF	305,1100
USA dollar	USD	1,3086

USD	
Nafta IPE, bbl	109,76
Nafta NYMEX, bbl	93,04
Mootoribensiin, t	973,00
Diislikütus, t	943,75
Kerge kütteõli, t	912,25
Masuut (1% väävel), t	616,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,912

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, Usc/nael	138,90
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	537,50
Kakao NYBOT, USD/t	2120,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	195,25
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	464,5

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

USD/t	
Alumiinium LME	1978,5
Vask LME	7790,5
Plii LME	2255
Nikkel LME	17080
Tina LME	24000
Tsink LME	1983

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1595,06
Plaatina NYMEX	1593,25
Palladium NYMEX	775,00
Höbe COMEX	28,90

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,25	1,55	5,27	0,68	-
Latvijas Gaze	6,33	0,64	11,95	0,59	-
Olainfarm	4,35	2,11	6,30	1,69	-

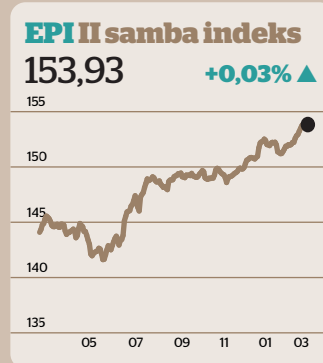
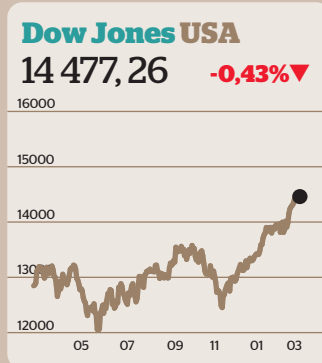
aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,64	-1,49	-	3,6	4,1
City Service	2,050	-0,49	15,4	1,2	11,2
Invalda	2,300	-0,43	-	1,1	-
Linas Agro	0,678	0,15	2,7	0,9	-
Panevezio Statybos	1,190	0,85	20,2	0,6	-
Siauliu Bankas	0,284	-1,05	17,8	0,8	-
Snaige	0,493	0,00	-	1,8	-
TEO LT (Telekomas)	0,817	-0,37	13,8	2,1	7,1

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	4,08	-1,69	18,4	3,8	2,5
Citycon	2,46	-1,20	10,2	0,9	5,5
Elisa Comm.	16,66	-0,72	12,5	3,1	7,8
Finnair	2,99	-0,33	-	0,5	-
Fortum	15,19	-0,26	9,6	1,3	-
HKScan	3,83	-0,26	13,8	0,5	4,4
Kesko	25,03	0,32	19,1	1,1	4,8
Neste Oil	11,37	0,09	-	1,1	3,1
Nokia	2,65	-1,27	-	1,2	7,6
Olvi	22,01	2,09	17,8	3,1	2,3
PKC Group	18,00	0,00	15,8	2,3	3,3
Stockmann	13,50	-3,57	18,2	1,1	3,7
Stora Enso	5,20	-1,33	8,5	0,7	-
UPM Kymmene	8,95	-1,38	-	0,8	6,7
YIT	17,65	0,06	12,4	2,1	4,0

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 18. märts 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

26. märtsil
Sokos Hotel Virus

KÜTUSETURU KONVERENTS 2013

Kütuseturu areng ja tulevik

09.30–10.00 Registreerimine ja hommikukohv

09.50–10.00 Moderaatori avasõnad.
Eesti Vedelkütusevaru Agentuuri juhatuse liige **PRIIT ENOK**

10.00–10.30 Milline on olnud kütuseturu areng 20 aasta jooksul?
Eesti Öliühingu esimees **TOOMAS SAKS**

10.30–11.00 Mida toob kaasa 2020. aasta Euroopa Liidu taastuenergia direktiiv mootorikütuste turul?
Majandusministeeriumi säästva energia talituse juhataja **MADIS LAANISTE**

11.00–11.30 Milliste suundadele peaks muutumas kütuseturu olukorras liikuma?
Tehnikateadlane ja teadustoimetaja **MAREK STRANDBERG**

11.30–12.00 Millised on olnud eelmisel aastal peamised maksupettused kütuseturul?
Maksuameti peadirektori asetäitja **EGON VEERMÄE**

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.30 Kas alternatiivsed kütused sobivad tänapäeva autodele?
Autode Müügi ja Teenindustevõtete Eesti Liidu tegevjuht **ARNO SILLAT**

13.30–14.00 Millised on metaankütuste kasutamise eeldused Eesti transpordis?
Mõnus Minek OÜ omanik **AHTO OJA**

14.00–14.30 Kas eelistada elektriautot või gaasiautot?
ASi Reola Gaas tegevjuht **JAANUS MUMM**

14.30–15.00 Kogemuslugu: millised on gaasiautode kasutamise võimalused ja piirangud?
ASi Eesti Post transpordihalduse grupi juht **ARTHUR RAICHMANN**

15.00–15.30 Kohvipaus

15.30–16.00 Analüüs: kuidas mõjutab maailma majanduses toimuv toorainete hinda?
Tarkinvestor.ee asutaja **KRISTJAN LEPIK**

16.00–16.20 Mida kujutab endast Eesti Energia põlevkiviõli rafineerimistehas?
Eesti Energia õli tootmise osakonna juhataja **INDREK AARNA**

16.20–16.40 Mis seisus on praegu vedelkütuse tootmine VKGs?
Viru Keemia Grupp ASi juhatuse liige **JAANUS PURGA**

16.40–17.00 Arutlusring: Kas põlevkivist on võimalik kvaliteetset diislikütust teha?

Märtsi soodushind (01.03.13–21.03.13) on **209 eurot** (km-ga 250,8 eurot)

Täishind alates 22.03.13 on **239 eurot** (km-ga 286,8 eurot)

Registreerimine telefonil 6670 0411

või registreerimine@aripaev.ee

Projektijuht: Karit Jögi, telefon 667 0304

Koostööpartner:

Äripäev

Eesti Öliühing
ESTONIAN OIL ASSOCIATION

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,42	3,55	3,48	12,49	7,14	10,99	4,19	-5,61	18 694 250
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,47	13,47	13,47	3,47	3,13	8,48	5,93	-	5 431 608
Avaron Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	10,65	10,65	10,65	1,47	1,93	-	-	-	5 291 498

Compensa Life

13.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,37	-	4,20	19,40	8,70	4,70	5 381 073
Völakirjaportfell, EUR	-	-	11,88	-	0,70	5,20	4,10	-	536 484

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 28.02.2013. Völakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 28.02.2013.

Danske Capital AS

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,96	0,97	0,97	1,07	1,17	6,46	3,03	2,93	10 789 109
Danske Pension 50, EUR	1,12	1,13	1,13	1,47	2,11	6,74	3,05	3,09	147 493 497
Danske Pension Intruss, EUR	0,87	0,88	0,88	0,68	0,20	6,03	3,14	3,28	3 337 534
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,42	1,45	1,43	7,34	3,95	9,13	5,90	4,96	3 061 271
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intruss Pluss, EUR	0,76	0,77	0,76	2,92	0,09	5,52	3,04	-	193 175

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,92	0,92	0,00	0,14	3,85	3,15	3,97	8 717 446,61
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,10	1,11	1,11	1,86	1,66	4,11	2,89	1,84	40 944 351,36
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,63	0,63	0,63	2,54	2,41	3,64	-	-	1 472 778,97
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,85	0,87	0,86	2,04	2,05	4,88	2,51	-	483 264,50
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,89	0,91	0,90	2,74	2,29	4,31	2,73	-	527 771,52
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,85	0,86	0,86	3,70	3,43	1,73	-0,79	-	550 739,25

LHV Varahaldus

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,38	1,40	1,40	2,04	2,43	7,56	5,82	5,60	163 664 260
Pensionifond M, EUR	1,10	1,11	1,11	1,38	1,32	6,49	4,85	6,79	25 086 139
Pensionifond S, EUR	1,17	1,18	1,18	0,78	0,25	4,85	3,82	7,47	36 724 743
Pensionifond XL, EUR	1,18	1,20	1,20	2,25	3,57	8,62	5,77	5,60	38 160 724
Pensionifond XS, EUR	1,08	1,09	1,09	0,72	0,13	5,87	4,17	7,31	8 459 542
Täiendav Pensionifond, EUR	1,31	1,32	1,32	7,85	3,69	9,49	6,00	4,31	4 837 585
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,09	9,18	9,18	14,12	11,89	11,68	12,49	-1,72	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,81	5,87	5,87	14,18	11,89	11,68	12,48	-1,72	5 580 783
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,31	8,39	8,39	15,11	3,65	1,74	1,48	-0,78	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,31	5,36	5,36	15,10	3,65	1,74	1,48	-	1 434 771

Nordea Pensions Estonia

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,94	0,95	0,95	2,22	3,53	5,15	5,18	-	50 034 458,79
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,77	0,78	0,78	2,82	5,28	5,68	5,66	-	5 459 985,69
Nordea Pensionifond B, EUR	0,89	0,90	0,90	1,50	1,65	5,47	4,78	-	10 790 549,57
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,82	0,82	0,76	-0,13	4,18	3,32	-	1 983 663,40
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,14	1,16	1,15	11,77	7,12	6,68	6,8	-	3 392 543,01
Nordea Pensionifond Intruss Pluss, EUR	0,71	0,72	0,72	0,00	1,33	5,51	-	-	520 425,04

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com, www.gildrealstate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

seeria Galaxy nutitelefoni esitles Samsung eelmisel nädalal New Yorgis.

Mark Newman: See on uudiste peale müümine, kuna enamik funktsioone ja omadusi oli juba teada.

Stanford Bernsteini analüütiku sõnul olid investorid juba teadlikud Samsungi uue Galaxy S4 nutitelefoni funktsioonidest ning seetõttu valmistas see neile esitlusel vähe üllatust. Lõuna-Korea börsil kukkus Samsungi aktsia 2,6%.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

13.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	114,21	113,64	113,64	-	0,56	5,31	4,14	-	-
Konservatiivne, EUR	112,39	111,27	111,27	-	1,80	1,82	2,49	-	-
Tasakaalustatud, EUR	111,95	110,29	110,29	-	2,44	-0,36	1,51	-	-
Progressiivne, EUR	106,80	104,71	104,71	-	3,24	-3,05	0,00	-	-
Agressiivne, EUR	111,17	108,99	108,99	-	3,26	-2,60	-0,02	-	-
Investeeringisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	139,83	139,14	139,14	-	0,66	6,08	4,68	-	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	122,11	119,71	119,71	-	1,56	-6,92	0,33	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	106,76	104,66	104,66	-	1,08	-1,15	-1,20	-	-
Mandatum Life Global Equity Abs, EUR	138,63	135,91	135,91	-	2,72	0,87	-0,09	-	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	153,87	150,85	150,85	-	2,73	2,71	0,94	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,80	0,80	1,92	-0,34	4,01	3,08	1,26	42 032 413,22
Pensionifond K2, EUR	0,88	0,89	0,89	3,32	0,81	5,61	4,06	0,49	158 425 320,65
Pensionifond K3, EUR	1,03	1,04	1,04	5,92	2,39	6,78	5,25	0,66	402 619 999,56
Pensionifond K4, EUR	0,77	0,78	0,78	9,70	3,77	6,84	5,35		32 534 215,53
Pensionifond V1, EUR	1,19	1,20	1,20	4,31	1,27	7,58	4,75	-0,01	9 534 382,64
Pensionifond V2, EUR	0,92	0,93	0,93	7,38	3,29	8,30	5,57	-0,94	17 582 487,13
Pensionifond V3, EUR	1,08	1,09	1,09	11,95	5,60	8,20	5,67	-2,62	35 011 982,06
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,05	4,15	4,09	20,14	5,75	-11,26	-6,72	-15,96	5 788 318,27
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,46	8,68	8,55	23,91	0,60	16,40	3,63	-14,49	29 151 245,84
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,41	3,50	3,45	23,80	3,75	11,42	-4,05	-21,80	7 954 587,20
Fondifond 100, EUR	10,08	10,34	10,19	14,83	6,49	6,79	5,60	-1,66	64 108 868,69
Fondifond 30, EUR	11,16	11,45	11,28	5,79	2,08	6,84	4,22	1,31	14 433 993,54
Fondifond 60, EUR	10,76	11,03	10,87	9,70	3,98	6,95	5,27	0,03	52 301 233,66
Venemaa Aktsiafond, EUR	16,01	16,42	16,17	24,60	6,22	-1,10	3,10	-7,66	50 399 032,94

AS SEB Varahaldus

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,739	0,746	0,746	2,85	3,62	3,35	2,34		9 193 313,69
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,902	0,911	0,911	0,84	-0,17	2,81	3,11	4,34	54 003 660,20
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,827	0,835	0,835	0,99	1,18	2,76	2,50		12 898 313,98
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,958	0,968	0,968	1,63	2,03	3,88	2,76	-1,21	272 372 032,77
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,923	0,942	0,932	12,67	4,78	3,81	3,94	-1,81	13 933 116,69
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,131	1,154	1,143	3,79	0,82	3,10	2,71	-0,43	10 482 350,88
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,185	7,330	7,257	11,07	4,170	4,970	5,430	-4,630	4 161 007,66
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,505	8,677	8,591	7,59	2,440	3,620	4,850	-3,160	6 010 702,18
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,680	10,895	10,788	3,39	0,800	5,840	4,750	1,220	1 135 007,40
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,136	13,136	13,136	5,18	-0,160	8,330	6,630	5,690	62 239 926,24
SEB Kasvufond A, EUR	6,564	6,696	6,630	21,85	-0,460	5,080	0,500	-5,590	14 861 127,28
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,505	1,505	1,505	2,91	0,000	6,590	4,860	4,990	422 140 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	128,845	128,845	128,845	2,94	-0,330	3,330	4,990	5,260	157 500 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	130,054	131,355	130,054	3,88	1,640	9,380	-	-	1 959 860 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,271	1,271	1,271	0,21	0,160	-0,080	0,040	-	55 910 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	105,990	107,050	105,990	-	2,640	-	-	-	285 560 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	105,482	105,482	105,482	-	1,540	-	-	-	196 920 000,00
SEB Strategy Growth Fund	108,370	109,454	108,370	-	5,540	-	-	-	201 170 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	106,338	107,401	106,338	-	4,130	-	-	-	296 300 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,843	2,901	2,872	20,11	0,840	10,890	1,770	-3,230	163 970 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,643	2,697	2,670	16,15	5,200	-1,070	-5,370	-5,990	73 040 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,863	10,063	9,963	24,49	3,100	-10,660	-0,750	-1,400	308 310 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindude saab vaadata www.seb.ee/fondidkursid. Fondide mahud on seisuga 31.01.2013.

Trigon Funds

14.03

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	89,37	92,11	91,20	22,75	6,53	-10,73	-20,38		2 314 368
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	178,86	184,33	182,51	17,85	10,16	7,85	0,82		5 009 530
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,35	13,82	13,55	21,15	5,04	5,96	-6,48	-11,97	1 825 920
Uus Euroopa Fond, EUR	20,46	21,19	20,77	13,67	2,02	12,60	8,59	-3,24	22 484 842
Venemaa Top Picks Fond, EUR	19,97	20,68	20,27	25,90	-2,35	-12,45	4,63	-0,28	9 543 562

Äripäev

Ariko Reservi kliendiks on Eesti üks suuremaid ettevõtjale suunatud infotootjaid Äripäeva teabekirjastus. Üksuse tooteportelli kuulub 26 professionaalset ja pidevalt uuenevat käsiraamatut nii paber- kui veebiversioonis, 3 erialajakirja raamatupidajatele, personalijuhtidele ja kommunikatsioonispetsialistidele ning 3 erialast infolehte.

Otsime meeskonda

TEABEKIRJASTUSE OSAKONNA JUHATAJAT

kelle ülesandeks on üksuse tegevuse juhtimine ja tooteportelli arendamine.

Oled sobiv kandidaat, kui

- tunned hästi ettevõtete info- ja teabevajadust
- oled tulemustele orienteeritud
- omad müügi- ja läbirääkimiste kogemust
- oskad inimesi motiveerida ja oled töötanud juhina
- hindad meeskonnatööd ning head tööõhkkonda
- julged astuda vastu uutele väljakutsetele ja võtta vastutust.

Kasuks tulevad

- teadmised ja kogemused meedia-, konsultatsiooni- või koolitusvaldkonnast
- võõrkeelte oskus.

Ettevõtte pakub eneseteostust rahvusvahelises kontsernis, kogemuste vahetamist kolleegidega Taanist, Rootsist, Soomest, Hiinast, Venemaalt, Ukrainast ja Leedust, kaasaegset töökeskkonda ja toredat kollektiivi.

Kandideerimiseks palun saatke oma CV ja soovivaldus märgusõnaga „Osakonna juhataja“ 21. märtsiks e-posti aadressile igor@areserv.ee. Konsultant Igor Päss.

Tööpakkumine internetis **JOB.EE**

Käsiraamat valmib koostöös advokaadibürooga
www.tarkgrunt.esutkiene.com

TARK GRUNTE SUTKIENE

Tööõigus Näidised ja kommentaarid

Autorid:

Toomas Taube (advokaadibüroo Tark Grunte Sutkiene vandeadvokaat ja partner, käsiraamatu peatoimetaja), Piret Luiga, Alo Noormets, Andres Siigur, Gea Lepik, Aidi Kallavus, Jaanika Ots, Kerstin Pilt, Risto Hübner, Kaia Läänemets ja Andreas Veeret.

kasiraamat. **aripaev.ee/tooõigus**

Äripäev

Tellimisinfo telefonil 667 0100

Äripäeva käsiraamat

Eisuke Sakakibara: Kaheprotsendiline inflatsioon eesmärk kukub läbi. Deflatsioon on struktuurne ning sellest väljasaamine on ülimalt keeruline.

Endine Jaapani aserahandusminister, keda teatakse ka Härä Jeenina, ütles, et Jaapani uuel peaministril Shinzo Abel ei õnnestu saavutada 2protsendilist inflatsiooni.

TÕUSJAD

Rokiskio Suris

1,59 LTL

+6,00%

Bank of America

12,54 USD

+3,52%

Playtech Ltd.

633,00 GBP

+3,26%

Comptel OYJ

0,39 EUR

+2,63%

Ramirent OYJ

8,82 EUR

+2,56%

Wells Fargo

37,74 USD

+2,07%

Küpros on jõudmas kokkuleppele abipaketi saamiseks.

Kas naelsterling on oma põhja teinud?

Inglise keskpanga juht Mervyn King ütles, et keskpang ei looda enam naelsterlingit nõrgenemas näha ning praegust taset hinnatakse õiglaseks väärtuseks.

Eelmisel nädalal kukkus nael dollari vastu kahe ja poole aasta põhja. Aasta algusest on nael langenud rohkem kui 7 protsenti. "Me kohe kindlasti ei looda naela enam allapoole suruda," ütles King Briti telekanalile ITV antud intervjuus. "Me liigume õigesti hinnatud vahetuskursi suunas ning ma arvan, et me oleme arvatavasti juba seal."

Valuutastrateegide sõnul oli naela nõrkus sel aastal tingitud keskpanga enda kommentaaridest, kus toonitati, et ollakse valmis taluma kõrgemat inflatsiooni nõrgema majanduskasvu juures.

Kingi sõnul on nael nüüd tagasi finantskriisi järgsel tasemel. "Me oleme samal tasemel, kus olime pärast finantskriisi. Turud hindavad, et see on Suurbritanniale õige tase. Me peame sellega leppima." Kuid Kingi arvates kulub inflatsiooni eesmärgini jõudmiseks kolm aastat. "Me oleme veendunud, et järgmise 2–3 aastaga peab rahapoliitika komitee kinni oma poliitikast ning jõutakse inflatsiooni eesmärgini," ütles ta.

Sel aastal on naelast veel nõrgema esituse dollari vastu teinud Lõuna-Aafrika rand ning Jaapani jeen, mis on langenud vastavalt 7,6 ja 9 protsenti.

Prantsuse panga Société Générale analüütik Kit Juckes hoiatas, et Kingi kommentaaridega ei jää nael dollari vastu praegusele tasemele püsima ning käimas on pikemaajaline langus.

Aasta alguses ütles varade poolest üks maailma suuremaid panku HSBC, et see aasta saab naelal "olema valus". HSBC valuutastrateegia juhi David Bloomi sõnul ei ole nael enam nn suurte tuulte tõttu atraktiivne, kuna USA on eelarvekuriistiku servalt astunud tagasi ning hirm euroala lagunemise pärast on vähenenud.

Keskpanga juht on majanduse väljavaadete suhtes jätkuvalt ettevaatlik. Suurbritannia majandus langes viimases kvartalis ning selle aasta esimest kuude majandusandmed pole andnud erilist põhjust optimismiks. King astub keskpanga juhi kohalt tagasi juuni lõpus.

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Me liigume õigesti hinnatud vahetuskursi suunas.

Inglise keskpanga juht Mervyn King

LENNUNDUS

LOT kaotab 50 000 dollarit päevas

Poola valitsusele kuuluv lennufirma LOT ütles, et peab Boeinguga läbirääkimisi Dreamlinerite eest kompensatsiooni saamiseks, kuna nii USA kui ka teised lennundusametid on tehniliste probleemide tõttu keelanud nende mudeliga lennata, kirjutas AP.

Valitsuse sõnul kaotab LOT 50 000 dollarit päevas, kuna lennufirma mõlemad 787 Dreamlinerit on ilma lennuloata.

Suurtes võlgades LOT oli esimene Euroopa lennufirma, kes 787 Dreamlinerid endale ostis. Alates 16. jaanuarist on aga kõik 50 toodetud Dreamlinerit liitumioonaku rikke pärast lennuloata jäetud.

Reedel teatas LOTi esindaja Marek Klucinski, et nad peavad Varssavis Boeinguga koostöö üle läbirääkimisi.

Umbes pool kõigist toodetud Dreamlineritest kuuluvad Jaapani lennufirmadele All Nippon Airways ning Japan Airlines.

Boeingu esindajad ütlesid reedel, et 787 lennuk võivad jätkuda mõne nädala pärast, kuid aku ülekuumenemise põhjuste kohta ei ole ühtegi avaldust tehtud.

TEHNOLOOGIA

Microsofti ebaõnn tahvelarvutiga

Ebaõnnestunud tahvelarvutite turul tegutsenud Hewlett-Packardi, Delli ja BlackBerry järel suurt edu lootnud Microsofti tahvelarvuti müük on osutunud nõrgaks ning pole suutnud Apple'i iPadile vähegi ohtlikuks muutuda.

Microsoft on oma tahvelarvutit Surface RT müüdnud alates selle turule toomisest eelmise aasta oktoobris veidi üle miljoni ühiku, vahendas Bloomberg. Veebruari alguses turule toodud tahvelarvuti teine versioon Surface Pro on leidnud kõigest umbes 400 000 omanikku.

Kokku on Microsoft seega müüdnud ligi 1,5 miljonit Surface'i tahvelarvutit, mis jääb analüütikute ja firma enda ootustele selgelt alla. Enamik analüütikuid ootas lähimüügiks 2 miljonit ühikut, kuid oli ka prognoose, mis küündisid 3 miljoni ja enamani.

LANGEJAD

Carnival Corp.

33,80 USD

-5,40%

Stockmann OYJ

13,53 EUR

-3,36%

Orica Ltd.

25,30 EUR

-3,29%

JPMorgan Chase

49,73 USD

-2,48%

Volkswagen AG

152,20 EUR

-2,37%

United Utilities

687,00 GBP

-2,21%

USA tarbijakindlus langes sel kuul 2011. aasta detsembri tasemele.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSED

26.–27. märtsil ja 16. aprillil

ÄRI INGLISE KEEL PRAKTIKAS

Kuidas visata peast grammatika konstrueerija ja lasta vabaks suhtleja?

Koolitaja on **SIRET PAJU**

Koolituse hind on 449 eurot (km-ga 538,8 eurot).

Äripäev

Täpsemad programmid aadressil www.koolitus.aripaev.ee
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

27.–28. märtsil

PROJEKTIJUHTIMINE

Kuidas korraldada head koostööd projektis ja maatriksorganisatsioonis?

Koolitaja on **TIIT VALM**

Koolituse hind on 479 eurot (km-ga 574,8 eurot).

